

Ex ante hodnotenie Operačného programu Ľudské zdroje 2014 – 2020

KONEČNÝ NÁVRH EX ANTE HODNOTENIA

Dátum: 28. mája 2014

Spracovateľ: IBS SLOVAKIA, s.r.o.
M. R. Štefánika 5/1
971 01 Prievidza
Slovenská republika

Obsah

1 Úvod	1
2 Stratégia programu.....	3
2.1 Konzistentnosť programových cieľov	3
2.2 Vnútoraná koherentnosť.....	5
2.3. Logika intervenčného rámca	5
3 Ukazovatele a systém monitorovania a hodnotenia.....	15
3.1 Zhodnotenie nastavenia ukazovateľov	15
3.2 Zhodnotenie nastavenia cieľových hodnôt ukazovateľov.....	17
3.3 Zhodnotenie nastavenia výkonnostného rámca	20
4 Systém riadenia a implementácie	24
5 Konzistencia finančných alokácií	28
6 Komplementárnosť s vonkajším prostredím	34
6.1 Synergia a komplementárnosť s inými nástrojmi, resp. programami a politikami EÚ.....	34
6.2 Koordinácia a synergia medzi OP ĽZ a ostatnými operačnými programami	41
7 Závery	48

1 Úvod

Predkladaná správa je konečným návrhom ex ante hodnotenia Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OP ĽZ“) pre programové obdobie 2014 – 2020. Bola vypracovaná podľa požiadaviek nariadení Európskeho parlamentu a Rady, ktoré sa týkajú spoločných ustanovení k EFRR, ESF, KF, EPFRV, EFNRH, ako aj samostatných návrhov nariadení k EFRR a ESF. Zároveň sú v ex ante hodnotení zohľadnené požiadavky Metodického pokynu č. 1 k vykonaniu ex ante hodnotení pre programové obdobie 2014 - 2020 vydaného Centrálnym koordinačným orgánom (ďalej len „CKO“). Napokon sa správa opiera o početné podklady vyžiadané od zadávateľa, budúcich SORO a iných členov Pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia 2014 – 2020.

Zadáateľom ex ante hodnotenia je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“) ako budúci Riadiaci orgán (ďalej len „RO“) OP ĽZ. Zhotoviteľom ex ante hodnotenia je na základe výsledku verejného obstarávania firma IBS SLOVAKIA, s.r.o. so sídlom v Prievidzi.

Účelom ex ante hodnotenia je zabezpečiť kvalitné nastavenie OP ĽZ tak, aby sa stal účinným nástrojom prispievajúcim k cieľom stratégie Európskej únie (ďalej len „EÚ“) pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast (stratégia Európa 2020), najmä prostredníctvom plnenia národných cieľov stanovených v rámci stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti, sociálnej inklúzie a vzdelávania.

Politika súdržnosti EÚ pre obdobie 2014 – 2020 je koncipovaná ako výsledkovo orientovaná s cieľom prispieť k napĺňaniu stratégie Európa 2020. V porovnaní s programovým obdobím 2007 – 2013 bude zo strany Európskej Komisie (ďalej len „EK“) kladený väčší dôraz na jasné definovanie cieľov a orientáciu na výsledky intervencií, zatiaľ čo absorpčná kapacita a implementačné procesy sa dostávajú ďalej od centra pozornosti.

Tento nový strategický prístup posilňuje úlohu ex ante hodnotenia. Je potrebné zabezpečiť, aby OP ĽZ jasne a zrozumiteľne formuloval svoju intervenčnú logiku a bol schopný preukázať svoj prínos k stratégii Európa 2020. Ex ante hodnotenie by taktiež malo napomôcť RO nastaviť a zaviesť fungujúci monitorovací systém, ktorý bude spĺňať všetky požiadavky na hodnotenie vyplývajúce zo Všeobecného nariadenia. Dôležitou súčasťou ex ante hodnotenia je aj posúdenie primeranosti finančných alokácií na jednotlivé prioritné osi resp. investičné priority. Odporúčania vychádzajúce z ex ante hodnotenia sú jasné, argumentačne podložené a prispôsobené konkrétnym potrebám OP ĽZ.

Predmetom konečného návrhu ex ante hodnotenia je Návrh OP ĽZ schváleného vládou SR dňa 14. mája 2014.

Konečný návrh ex ante hodnotenia nasleduje po druhom ex ante hodnotení z marca 2014. V rámci prác sa ex ante hodnotitelia zúčastňovali zasadnutí Pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia 2014 – 2020, stretnutia mikrotímov pre zamestnanosť, sociálnu inklúziu a vzdelávanie a absolvovali sériu priebežných konzultácií s RO a ďalšími zainteresovanými subjektmi.

Táto správa je okrem úvodnej kapitoly rozčlenená do šiestich hlavných častí:

Druhá kapitola Stratégia programu analyzuje intervenčnú logiku OP ĽZ, t.j. konzistentnosť programových cieľov, vnútornú koherentnosť a prepojenie medzi podporovanými akciami, očakávanými výstupmi a výsledkami.

Tretia kapitola Ukazovatele a systém monitorovania a hodnotenia sa v nadväznosti na intervenčnú logiku programu zaoberá nastavením systému ukazovateľov, míľnikov, zberu dát, monitorovania a hodnotenia.

Štvrtá kapitola Systém riadenia a implementácie má za cieľ posúdiť nastavenie systému riadenia vrátane administratívnych kapacít a administratívneho zaťaženia prijímateľov.

Piata kapitola Konzistentnosť finančných alokácií hodnotí primeranosť finančných alokácií vzhľadom na rozsah jednotlivých cieľov, ako aj zdôvodnenie použitia zvolených foriem podpory a výšky alokácií.

Šiesta kapitola Komplementárnosť s vonkajším prostredím má za cieľ posúdiť splnenie požiadavky integrity OP LZ, t.j. vzájomnú prepojenosť s operačnými programami, ktoré svojimi intervenciami dopĺňajú OP LZ. V druhej časti kapitoly sa rozoberá očakávaný príspevok OP LZ k stratégii Európa 2020, Národnému programu reforiem a horizontálnym zásadám (rovnosť príležitostí a predchádzanie diskriminácii, trvalo udržateľný rozvoj).

V siedmej kapitole Závěry sú zhrnuté najdôležitejšie zistenia a odporúčania prvého návrhu OP LZ.

Hodnotiteľ verí, že správa bude účinným nástrojom pre kvalitné nastavenie OP LZ.

Tím autorov

2 Stratégia programu

Stratégia OP LZ je základom pre nastavenie systému implementácie, ktorý je v optimálnom prípade postavený na ukazovateľoch schopných merať dopad opatrení. V porovnaní s programovým obdobím 2007 – 2013 je kladený väčší dôraz na nastavenie systému tak, aby bolo možné čo najpresnejšie zistiť vplyv, resp. mieru prínosu programu na hodnoty stanovených ukazovateľov.

V tejto kapitole budú zhodnotené nasledovné komponenty stratégie OP LZ:

- Konzistentnosť programových cieľov,
- Vnútoraná koherentnosť,
- Prepojenie medzi podporovanými akciami, očakávanými výsledkami a výstupmi.

OP LZ má mať charakter integrovaného OP, a preto budú posúdené aj aspekty komplementárnosti s inými OP pripravovanými pre obdobie 2014 – 2020, ale tiež komplementárnosť, prípadne synergia s 'vonkajším prostredím', t.j. s nástrojmi, resp. programami a politikami Európskej únie a národnými politickými dokumentmi, avšak až v kapitole 6.

2.1 Konzistentnosť programových cieľov

Konzistentnosť programu je splnená, ak (predovšetkým) špecifické ciele programu odzrkadľujú, resp. vychádzajú z identifikovaných potrieb a výziev, a že im je prisúdená zodpovedajúca váha. Nižšie uvedené hodnotenie sa venuje len prvej časti; váha prisúdená jednotlivým opatreniam je hodnotená v kapitole 5.

OP LZ reflektuje obe **špecifické odporúčania Rady EÚ pre Slovenskú republiku** (ďalej len „SR“)¹ týkajúce sa predmetu OP LZ:

1. Prijatť opatrenia s cieľom zlepšiť schopnosť verejných služieb zamestnanosti, poskytovať uchádzačom o zamestnanie individualizované služby a posilniť prepojenie medzi aktivačnými opatreniami a sociálnou pomocou. Účinnejším spôsobom riešiť dlhodobú nezamestnanosť prostredníctvom aktivačných opatrení a individualizovanej odbornej prípravy. Zlepšiť poskytovanie zariadení starostlivosti o deti, najmä pre deti do veku troch rokov. Znížiť daňovo-odvodové zaťaženie pre pracovníkov s nízkymi príjmami a upraviť systém dávok.
2. Zintenzívniť úsilie riešiť vysokú nezamestnanosť mládeže, napríklad prostredníctvom záruky pre mladých. Prijatť opatrenia s cieľom prilákať mladých ľudí k učiteľskej profesii a zlepšiť výsledky vzdelávania. V odbornom vzdelávaní a príprave posilniť poskytovanie praktickej výučby priamo v podnikoch. Vo vysokoškolskom vzdelávaní vytvoriť bakalárske programy viac orientované na pracovné miesta. Podporiť účinné odovzdávanie znalostí podporou spolupráce medzi vysokými školami, výskumnou komunitou a podnikateľských sektorom. Zintenzívniť úsilie o zlepšenie prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu marginalizovaných komunít vrátane Rómov.

Uvedené odporúčania a ich aspekty sú reflektované v jednotlivých prioritných osiach (ďalej len „PO“), investičných prioritách (ďalej len „IP“), špecifických cieľoch (ďalej len „ŠC“), výsledkoch aj výstupoch.

¹ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka Národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016. Európska Komisia. 29. 5. 2013. COM(2013) 375 final.

Hodnotený OP ĽZ do veľkej miery vychádza zo **Spoločného strategického rámca**². Značne reflektuje nasledovné tematické ciele a ich kľúčové opatrenia uvedené v prílohe 1:

- Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily (PO 2 Zamestnanosť),
- Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe (najmä PO 3 Sociálne začlenenie),
- Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania (ďalej len „CŽV“) (najmä PO 1 Vzdelávanie).

OP ĽZ nadväzuje na nasledovné tematické ciele **Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020**³ prostredníctvom svojich PO, zvolených IP a ŠC:

Tematický cieľ Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily definuje rozvojové potreby a disparity, ako sú predovšetkým vysoká nezamestnanosť, nízka zamestnanosť, dlhodobá nezamestnanosť, nezamestnanosť mladých ľudí, účinnosť a efektívnosť aktívnej politiky trhu práce (ďalej len „AFTP“) a nízka mobilita pracovnej sily.

Tematický cieľ Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii definuje rozvojové potreby a disparity, ako sú predovšetkým chudoba a sociálne vylúčenie marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len „MRK“), riziko sociálneho vylúčenia občanov so zdravotným postihnutím, nízka úroveň sociálnej ekonomiky a nízka úroveň zdravotného stavu obyvateľstva.

Tematický cieľ Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania definuje rozvojové potreby a disparity, ako sú predovšetkým nekvalitné školské vzdelávanie (materské školy, základné a stredné školy, málo motivovaní učitelia), nízka kvalita terciárneho vzdelávania (neefektívne financovanie VŠ, málo doktorandov) a nízka intenzita ďalšieho vzdelávania.

Reflexia spomínaných dokumentov je v hodnotenom OP ĽZ značná, pretože potreby a problémy identifikované v SR sú formulované do ŠC.

Na tomto mieste je vhodné uviesť, že v opise ŠC 2.4.1 je uvedené, že „...s cieľom zlepšiť riešenie aktuálnych sociálnych problémov, vrátane efektívneho riešenia problémov zamestnanosti, sa predpokladá ďalší rozvoj spolupráce so sociálnymi partnermi, ktorí sú aktérmi národného sociálneho dialógu a trojstranných konzultácií.“⁴. Za týmto účelom a celkovo za účelom napĺňania Partnerskej dohody by bolo vhodné venovať v rámci OP ĽZ priestor aj problematike budovania kapacít tripartitného sociálneho dialógu.

Napokon považuje hodnotiteľ za potrebné zdôrazniť fakt, že **sekcie by mali pracovať na dlhodobých stratégiách zamestnanosti a sociálnej inklúzie** a každých cca. päť rokov ich aktualizovať. Bolo by vhodné hodnotiť prepojenie cieľov na potreby identifikované práve v takomto type dokumentu, avšak podľa informácií hodnotiteľov sa na daných dokumentoch pracuje.

² PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE. Prvky spoločného strategického rámca na roky 2014 až 2020 pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky fond pre námorné otázky a rybné hospodárstvo. 14. marca 2012. SWD(2012) 61final .

³ Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020, upravené znenie z 20.mája 2014.

⁴ Návrh OP ĽZ schválený vládou SR 12.mája 2014, str. 51.

2.2 Vnútoraná koherentnosť

Vnútoraná koherentnosť je predovšetkým vzťah medzi ŠC jednej PO na jednej strane a medzi ŠC rôznych PO na strane druhej. Zahŕňa však tiež formálnu koherentnosť vzťahujúcu sa na vnútornú logiku a štruktúru jednotlivých častí OP.

V oboch aspektoch hodnotiteľ konštatuje posun, v PO 1 je posun výrazný. PO 2 a PO 3 sa zlepšili len čiastočne. Pozitívnym je fakt, že diferenciácia sa udiala na úrovni ŠC, výsledkov aj aktivít. Napriek tomu existuje ešte určitý priestor na zlepšenie, aby bolo možné povedať, že OP LZ je plne integrovaný program.

Obsahová diferenciácia a prepojenosť medzi ŠC v rámci jednej PO je uspokojivá. Potenciál na zlepšenie je medzi ŠC rôznych PO; je potrebné zabezpečiť komplementárnosť opatrení pod rôznymi ŠC. Konkrétnejšie príklady sú uvedené pod jednotlivými ŠC.

PO 2 a 3 na jednej strane a PO 4 a PO 5 na strane druhej sú zamerané na zamestnanosť a sociálne začlenenie obyvateľov SR. Hodnotiteľ vidí problém v sledovaní a vykazovaní najmä príspevku PO 2 a PO 3 k cieľovým plánovaným hodnotám pod PO 4. Menšie problémy sa môžu vyskytnúť aj v prípade vykazovania ich príspevku k PO 5 a tiež príspevku PO 1 k napĺňaniu ukazovateľov PO 4.

PO 4 a PO 5 by mali zároveň explicitne a konkrétne uvádzať prepojenie na PO iných OP, ktoré sú rovnako vyhradené pre MRK (bližšie v kapitole 6). Cieľom nemá byť vytváranie paralelných štruktúr, ale integrovaný systém intervencií.

Napokon, jednotnosť vnútornej logiky a štruktúry opisu jednotlivých PO a ŠC je uspokojivá. Priestor na zlepšenie vidí hodnotiteľ v explicitnom pomenovaní prvkov komplementárnosti s inými OP až na úroveň jednotlivých intervencií, ako je uvedené pri jednotlivých ŠC.

2.3. Logika intervenčného rámca

Intervenčný rámec operačného programu by mal byť nastavený tak, aby sa dali identifikovať logické či kauzálne prepojenia na jednotlivých úrovniach, t.j. od globálneho cieľa cez ŠC, očakávané výsledky až po výstupy aktivít.

Návrh OP LZ schválený dňa 14. mája 2014, ktorý mal hodnotiteľ za úlohu zhodnotiť, vykazuje logické prepojenia vzhľadom na obsah plánovaných opatrení. Na druhej strane však formulácia v niektorých prípadoch nezodpovedá úrovni logickej prepojenosti obsahu. Niekoľké stretnutia objednávateľa, hodnotiteľa a iných zainteresovaných strán od septembra 2013 do apríla 2014 boli prínosné pre všetky strany najmä z toho dôvodu, že objednávateľ ešte dôkladnejšie objasnil zamýšľanú logiku opatrení a hodnotiteľ poukázal na niektoré nedostatky pri jej formulácii, a tým poskytol aj ostatným zainteresovaným stranám návod na zlepšenie formulácií v súčasnej verzii OP LZ.

Globálny cieľ OP LZ

Súčasná formulácia „Podporiť rozvoj ľudských zdrojov, celoživotného učenia a ich plnohodnotného začlenenia sa na trh práce na zlepšenie ich sociálnej situácie“ pokrýva zameranie programu a obsah jednotlivých PO v plnom rozsahu, aj keď by vzhľadom na relatívne rozloženie finančných alokácií bolo vhodné silnejšie akcentovať aspekt zamestnanosti.

Investičné priority

Podľa článku 96 Všeobecného usmernenia⁵ zo 17. decembra 2013 pozostáva operačný program (ďalej len „OP“) z PO, z ktorých každá zodpovedá tematickému cieľu (ďalej len „TC“) a zahŕňa jednu alebo viacero IP tohto tematického cieľa; IP môžu pochádzať z jedného alebo viacerých tematických cieľov, a to s cieľom dosiahnuť maximálny príspevok k PO.

Obsah jednotlivých ŠC vedie k napĺňaniu príslušných IP.

Špecifické ciele a očakávané výsledky

Prioritná os 1 Vzdelávanie obsahuje štyri ŠC a pokrýva základné až po celoživotné vzdelávanie.

Všeobecná poznámka k výsledkom: Hodnotiteľ považuje za pozitívne po prvé prioritizovanie a následnú redukciu počtu očakávaných výsledkov, po druhé úpravu formulácie výsledkov tak, že teraz zodpovedá úrovni výsledkov (na rozdiel od minulosti, kedy sa prelínala s výsledkami aktivít alebo s cieľmi) a po tretie, že dnes je možné pokryť rozsah zamýšľaných výsledkov ukazovateľmi v oveľa väčšej miere.

Všeobecná poznámka k výsledkom a aktivitám: Aktivity by mali byť formulované ako „vytvorenie, príprava, uskutočnenie, zhotovenie, a pod.“ Nemali by byť formulované ako „podpora, zvýšenie, a pod.“ V opačnom prípade môžu byť len inou formuláciou výsledkov. Výsledky by mali byť formulované tak, aby označovali konečný stav, napr. „zvýšený“ namiesto „zvýšiť“ alebo „zvyšovanie“ alebo „zvýšenie“.

Špecifický cieľ 1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy.

Očakávané výsledky pre ŠC 1.1.1:

1. Zavedenie prvkov duálneho školstva do systému odborného vzdelávania a prípravy
2. Zvýšenie atraktivity odborného vzdelávania a prípravy
3. Zvýšenie matematických, prírodovedných, technických, jazykových a IKT zručností a finančnej gramotnosti vrátane podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia žiakov ZŠ a SŠ
4. Zvýšené uplatnenie modelu inkluzívneho vzdelávania v školách

Uvedené výsledky sú jasné a ich formulácia zodpovedá úrovni výsledkov.

Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce.

Očakávané výsledky pre ŠC 1.2.1:

1. Zvýšenie počtu a kvality bakalárskych profesijne orientovaných študijných programov odrážajúcich požiadavky trhu práce
2. Zvýšenie spolupráce centier prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru, zameraných na riešenie konkrétnych úloh a zadaní z praxe vo forme špecializovaných výučbových zariadení verejných vysokých škôl a špecializovaných výskumných a vývojových pracovísk a špecializovaných umeleckých pracovísk
3. Zvýšenie záujmu o štúdium STEM a IT

⁵ NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006.

4. Zlepšenie podpory ľudského kapitálu na VŠ a vo výskume
5. Zlepšenie prístupu osôb so špecifickými potrebami k VŠ vzdelávaniu

Poznámka k výsledku 1: Bude potrebné definovať kritériá pre „profesijne orientované“ programy a táto formulácia by sa mala objaviť aj v ukazovateli.

Poznámka k výsledku 2 a 4: Napriek tomu, že v kapitole 8 sa uvádza prepojenie intervencií OP LZ a OP Výskum a inovácie, bolo by vhodné v úvodnej časti k ŠC 1.2.1 vysvetliť komplementárnosť, a to odpoveďou na otázku, ako budú rozdelené jednotlivé druhy intervencií medzi oba OP.

Poznámka k výsledku 4: Hoci je medzi výsledkami zamýšľané vytvorenie systému podpory ľudského kapitálu na VŠ a vo výskume, hodnotiteľ tento vidí ako subsystém v rámci komplexného systému národnej podpory spolupráce VŠ a podnikov, ktorého teoretické základy by mali byť položené v dokumente, ktorý predostrie systém postupných na seba nadväzujúcich krokov, a zaistí tak maximálnu efektívnosť vynaložených zdrojov. V opačnom prípade pôjde o dobre zamýšľané, ale nesúrodé izolované intervencie s nízkou efektívnosťou. Daný dokument nemá byť súčasťou OP LZ; hodnotiteľ len poukazuje na širšie súvislosti, v intenciách ktorých je potrebné vidieť daný zámer.

Aktivity pod ŠC 1.2.1:

Aktivity 1, 4 a 6 by mali konkrétnejšie pomenovať podporované aktivity, Aktivita 10 nie je aktivitou, formulácia zhodná s výsledkom 3.

Inak príklady aktivít vedú k ŠC. Je potrebné zdôvodniť (napr. v úvodnej časti k ŠC) prepojenie aktivít mobility medzi organizáciami výskumu a vývoja a podnikateľským sektorom s OP Výskum a inovácie.

Špecifický cieľ 1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.

Očakávané výsledky pre ŠC 1.3.1:

1. Zvýšenie účasti dospelých na ČZV s osobitným dôrazom na ľudí, ktorí si potrebujú zvýšiť a obnoviť kvalifikáciu a ich udržateľnosť na trhu práce
2. Vytvorenie systému kompatibility a priechodnosti medzi sektormi formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania (validácia výsledkov)
3. Prepojenie systému vzdelávania s trhom práce prostredníctvom novovytvorených programov neformálneho vzdelávania
4. Priebežné revidovanie a aktualizácia Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií

Aktivity pod ŠC 1.3.1:

Aktivita 5 sa zhoduje s výsledkom 4, Aktivity 8 a 10 by mali konkrétnejšie pomenovať podporované aktivity.

Bolo by vhodné vysvetliť definičné rozdiely medzi formálnym, neformálnym a informálnym vzdelávaním a následne na to zabezpečiť konzistenciu opatrení. Inak príklady aktivít vedú k ŠC.

Špecifický cieľ 1.3.2 Zlepšiť profesijné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania škôl vrátane prípravy na povolanie pedagóga.

Očakávané výsledky pre ŠC 1.3.2:

1. Zvýšenie kvality vzdelávania budúcich pedagogických a odborných zamestnancov vrátane posilnenia praktickej výučby učiteľských študijných programov

2. Zvýšenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov vrátane uplatňovania modelu inkluzívneho vzdelávania v praxi
3. Zvýšenie zapojenia odborníkov z iných sektorov do procesu vzdelávania

Aktivity pod ŠC 1.3.2:

Aktivita 7 by mala konkrétnejšie pomenovať podporované aktivity.

Výsledky sú formulované jednoznačne, napíňajú ŠC a príklady aktivít smerujú k dosiahnutiu výsledkov.

Prioritná os 2 Zamestnanosť obsahuje šesť ŠC.

Všeobecná poznámka k formulácii výsledkov: Formulácie sú stále pomerne vágne, zamýšľaná zmena je nedostatočne konkrétne vyjadrená. Výsledok je potrebné formulovať ako zmenu, ku ktorej dôjde po vykonaní súboru aktivít, ktoré k nej vedú. Výsledok nie je podpora ani tvorba podmienok ani jednodimenzionálne kroky.

Všeobecná poznámka k formulácii aktivít: Aktivity by mali byť formulované ako „vytvorenie, príprava, uskutočnenie, zhotovenie, a pod.“ Aktivity sú jednotlivé kroky, ktoré budú uskutočnené.

Špecifický cieľ 2.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a riešiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby.

Očakávané výsledky pre ŠC 2.1.1:

1. Zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších vo veku 55-64 rokov a osoby so zdravotným postihnutím
2. Zníženie nezamestnanosti, hlavne dlhodobej a nezamestnanosti nízko kvalifikovaných osôb
3. Identifikácia nových nástrojov pre integráciu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, prioritne dlhodobo nezamestnaných do udržateľného zamestnania
4. Vytvorenie priaznivého prostredia na zlepšený prístup znevýhodnených UoZ k zamestnaniu a odbornej príprave prostredníctvom uplatňovania vybraných prvkov sociálnej ekonomiky a sociálnych podnikov

Výsledky 3 a 4 je potrebné konkretizovať.

Aktivity pod ŠC 2.1.1:

Väčšina aktivít je formulovaná málo konkrétne.

Podľa možností sa treba vyhnúť opakovaniam formulácií.

Špecifický cieľ 2.1.2 Zvýšiť zamestnanosť podporou tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporou udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.

Očakávané výsledky pre ŠC 2.1.2:

1. Udržanie pracovných miest, tvorba nových pracovných miest, resp. udržanie pracovných miest pre osoby, ktorým hrozí prepúšťanie z pracovného pomeru
2. Zabezpečená udržateľnosť SZČ a zlepšená efektívnosť vynaložených finančných zdrojov pre tých, ktorí budú prevádzkovať udržateľné živnosti
3. Zvýšenie zamestnanosti zlepšenou mobilitou za prácou, zmiernením bariér mobility pracovnej sily a lepším využívaním potenciálu pracovnej sily

4. Zvýšené zručnosti pre adaptabilitu pracovníkov a prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám

5. Zlepšenie adaptability zamestnancov a podnikov lepšou identifikáciou sektorovej potreby zručností na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolání

Výsledky je potrebné konkretizovať v zmysle všeobecnej poznámky k výsledkom.

Je potrebné definovať komplementárnosť s Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka

a s Programom rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

Aktivity pod ŠC 2.1.2:

Aktivity by mali pomenovávať jednotlivé konkrétne kroky. Väčšina „aktivít“ (najmä tie, ktoré sú formulované ako „podpora“, „zlepšenie“) je však nekonkrétne formuláciu všeobecných cieľov či efektov.

Špecifický cieľ 2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí, najmä NEET, na trhu práce.

Očakávané výsledky pre ŠC 2.2.1:

Prvé tri sú formulované jasne a konkrétne.

Výsledok 4 je skôr output (výstup aktivity). Aké je prepojenie na podporu verejných služieb zamestnanosti z 2.4.1?

Výsledok 5 je skôr prostriedkom, ale je prijateľný.

Aktivity pod ŠC 2.2.1:

Aktivity by mali pomenovávať jednotlivé konkrétne kroky. Väčšina „aktivít“ (najmä tie, ktoré sú formulované ako „podpora“, „zlepšenie“) je však nekonkrétne formuláciu všeobecných cieľov či efektov.

Špecifický cieľ 2.3.1 Zlepšením podmienok pre zosúladienie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien

Očakávané výsledky pre ŠC 2.3.1:

Sú formulované jasne a konkrétne. Potrebné je však definovať komplementárnosť s IROP na úroveň jednotlivých intervencií.

Aktivity pod ŠC 2.3.1:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC. Aktivity treba formulovať spôsobom, aby neopakovali očakávané výsledky. Koncept je však jasný.

Špecifický cieľ 2.3.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie.

Formulácia ŠC nemá nedostatky. Avšak zatiaľ čo v teórii je síce takýto prístup vhodný, vzhľadom k prierezovému charakteru ŠC nebude ľahké formulovať samostatné výzvy a čerpanie takto alokovaných prostriedkov môže byť nízke.

Očakávané výsledky pre ŠC 2.3.2:

Očakávané výsledky je vhodné formulovať takým spôsobom, aby neopakovali ŠC. Výsledky sú inak formulované jasne a konkrétne.

Aktivity pod ŠC 2.3.2:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC. Aktivity je však vhodné formulovať takým spôsobom, aby neopakovali očakávané výsledky. Je potrebné ich skonkretizovať na úrovni jednotlivých krokov.

Špecifický cieľ 2.4.1 Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti.

Hodnotiteľ odporúča zväziť preformulovanie, t.j. skrátenie cieľa v prípade, že uzná, že daná formulácia obsahuje súbor menších cieľov, ktoré vedú k väčšiemu.

Očakávané výsledky pre ŠC 2.4.1:

Výsledky 1, 4 a 6 opakujú, alebo špecifikujú ŠC.

Výsledok 7 nie je výsledkom („zlepšenie podmienok a predpokladov“)

Aktivity pod ŠC 2.4.1:

Aktivity by mali pomenovávať jednotlivé konkrétne kroky. Väčšina „aktivít“ (najmä tie, ktoré sú formulované ako „podpora“, „zlepšenie“) je však nekonkrétne formuláciou všeobecných cieľov či efektov. Uvedené „aktivity“ sú do veľkej miery všeobecnými cieľmi skôr ako jednotlivými krokmi.

Prioritná os 3 Sociálne začlenenie obsahuje štyri ŠC so spoločným menovateľom aktívne začlenenie.

Všeobecná poznámka k výsledkom v PO3: Mnohé z nich opakujú formuláciu ŠC a/alebo sú málo konkrétne. Svojím charakterom pripomínajú skôr súbor cieľov ako výsledkov. Hodnotiteľ odporúča sformulovať výsledky konkrétnejšie, inšpirovaním sa príkladmi vymenovaných aktivít a syntézou ich výstupov. Formulácie sú stále pomerne vágne, zamýšľaná zmena je nedostatočne konkrétne vyjadrená. Výsledok je potrebné formulovať ako zmenu, ku ktorej dôjde po vykonaní súboru aktivít, ktoré k nej vedú. Výsledok nie je podpora ani tvorba podmienok ani jednodimenzionálne kroky.

Všeobecná poznámka k formulácii aktivít: Aktivity by mali byť formulované ako „vytvorenie, príprava, uskutočnenie, zhotovenie, a pod.“ Aktivity sú jednotlivé kroky, ktoré budú uskutočnené.

Špecifický cieľ 3.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti.

Návrh na doplnenie ŠC: „...na aktívnom živote v spoločnosti.“

Očakávané výsledky pre ŠC 3.1.1:

1.Zvýšiť aktivitu osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich lepšieho uplatnenia na trhu práce

2.Zlepšiť prístup k bývaniu zavedením finančnej podpory pre lepšie uplatnenie na trhu práce

3.Zlepšiť prístup ku kvalitným službám na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb

- Výsledok je vhodné formulovať ako výsledný stav, t.j. „zvýšená“ namiesto „zvýšiť“.

Aktivity pod ŠC 3.1.1:

Je vhodná konkrétnosť tak, aby formulácia zodpovedala úrovni aktivít. Súčasná formulácia je často nedostatočne konkrétna.

Aká je komplementárnosť intervencií s ŠC 2.2.1 a ŠC 2.4.1 ohľadne verejných služieb zamestnanosti?

Špecifický cieľ 3.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie.

Daný cieľ predstavuje skôr horizontálnu prioritu, ale jeho umiestnenie do ŠC môže slúžiť na zdôraznenie jeho dôležitosti a indikuje plánovanie rozsiahlych opatrení. V teórii je síce takýto prístup vhodný, avšak **okrem kampaní na zvýšenie povedomia nebude v praxi vzhľadom k prierezovému charakteru ŠC 3.1.2 ľahké formulovať samostatné výzvy a čerpanie takto alokovaných prostriedkov môže byť nízke.**

Očakávané výsledky pre ŠC 3.1.2:

1. Zlepšenie mechanizmov prevencie, eliminácie diskriminácie a uplatňovania dočasných vyrovnávacích opatrení
 2. Zlepšenie mechanizmov na predchádzanie viacnásobnej diskriminácie Rómov
 3. Zvýšenie informovanosti o zákaze diskriminácie a spôsobom ochrany pred ňou
 4. Zvýšenie povedomia o právach osôb so zdravotným postihnutím a ich prínose k spoločnosti
 5. Zlepšenie aktívneho začleňovanie skupín obyvateľstva, ktoré sú ohrozené priamou alebo nepriamou diskrimináciou
- Alternatíva: Nárast počtu opatrení zameraných na obyvateľstvo priamo a lebo nepriamo ohrozené diskrimináciou
6. Zvýšenie počtu inštitúcií uplatňujúcich manažment rozmanitosti a vzdelávanie k nemu

Nekonkrétnosť formulácie výsledkov reflektuje horizontálny charakter ŠC.

Aktivity pod ŠC 3.1.2:

Pri pohľade na príklady podporovaných aktivít v Návrhu OP LZ je vidieť radikálne zúženie predovšetkým na MRK. Vzhľadom na existenciu dvoch samostatných PO venovaných MRK musí byť jasná doplnkovosť s PO 4 a 5 na úrovni konkrétnych intervencií / príkladov aktivít.

Špecifický cieľ 3.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

Očakávané výsledky pre ŠC 3.2.1:

1. Zvýšiť percentuálny pomer sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou na úrovni komunity k celoročným a týždenným pobytovým sociálnym službám
2. Zvýšiť počet nových zariadení sociálnych služieb s pobytovou formou na komunitnej úrovni, ktoré spĺňajú všeobecné kvalitatívne a kvantitatívne podmienky komunitných služieb a sú v súlade s národnými a medzinárodnými dokumentmi v oblasti deinštitucionalizácie. Kapacita objektov podporených pobytových sociálnych služieb musí byť najviac 6 obyvateľov v jednej bytovej jednotke a maximálne 2 bytové jednotky v jednom objekte zariadenia.
3. Zvýšiť percentuálny pomer detí mimo vlastnej rodiny umiestnených v náhradnom prostredí na komunitnej úrovni (vo formálnej starostlivosti príbuzných a blízkych, pestúnskej starostlivosti, predosvojiteľskej starostlivosti, v osobnej starostlivosti poručníka, v profesionálnych rodinách DeD a v samostatných skupinách v rodinných domoch, bytoch/ DeD) k deťom umiestnených v skupinách zariadení (detské domovy zriadené ako centrá detí, domovy sociálnych služieb, reedukačných zariadeniach)
4. Zvýšiť percentuálny pomer detských domovov zriadených ako domovy detí k detským domovom zriadeným ako centrá detí

Poznámky k formulácii:

Výsledky 2 a 3 sú príliš dlhé; sú konkrétne, avšak špecifikácie by mali byť súčasťou opisu k výsledkom, nie súčasťou definície výsledkov samotných.

„Zvýšený“ namiesto „zvýšiť“.

Udanie mernej jednotky je dostačujúce pri formulácii ukazovateľov, t.j. slovo „percentuálny“ nie je nutné uvádzať na tomto mieste.

Aktivity pod ŠC 3.2.1:

Aktivity je vhodné formulovať takým spôsobom, aby neopakovali očakávaný výsledok, prípadne ŠC.

Špecifický cieľ 3.2.2 Zlepšenie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom štandardizácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie.

Návrh formálnej úpravy: Buď „dostupnosti kvalitnej..“ alebo „prístupu ku kvalitnej...“

Očakávané výsledky a aktivity pre ŠC 3.2.2:

Výsledky sú formulované jasne.

Bolo by vhodné uviesť príklad aktivity pre výsledok 2.

PO 4 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít obsahuje tri ŠC zamerané na vzdelávanie, zamestnanosť a prístup k zdravotnej starostlivosti u MRK.

PO 4 mala jasnú intervenčnú logiku už v druhom návrhu OP LZ, a preto nie sú potrebné významné zmeny. Sú potrebné zväčša len tie zmeny, ktoré boli navrhnuté v tretej ex ante správe a neboli reflektované (ŠC 4.1.3).

Špecifický cieľ 4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie.

Cieľ je formulovaný jasne a výstižne.

Očakávané výsledky pre ŠC 4.1.1:

- 1.Zvýšená informovanosť a zlepšená spolupráca rodičov so vzdelávacími zariadeniami
- 2.Vyšší počet detí z MRK navštevujúcich predškolské zariadenia
- 3.Zvýšená inkluzívnosť vzdelávacieho systému
- 4.Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky detí a mládeže z MRK
- 5.Zvýšený podiel rómskych študentov s dosiahnutým vzdelaním na úrovni ISCED 3A, ISCED 3B, ISCED 3C ISCED 4

Všetky výsledky sú formulované jasne a konkrétne. Formulácia očakávaných výsledkov č. 2, 4 a 5 tvorí bázu pre následnú formuláciu merateľných ukazovateľov. Výsledok č. 3 je skôr konečný cieľ.

Aktivity pod ŠC 4.1.1:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC.

Špecifický cieľ 4.1.2 Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien.

Cieľ je formulovaný jasne a výstižne.

Poznámka: PO 2 je zameraná na opatrenia na zvýšenie zamestnanosti všetkých obyvateľov SR. ŠC 4.1.2 zahŕňa podobné intervencie, avšak len pre MRK komunity. Z uvedeného dôvodu nebude ľahké vyčíslieť príspevok PO 2 k napĺňaniu cieľov ŠC 4.1.2., hoci tento príspevok bude vzhľadom k výške alokácie značný.

Očakávané výsledky pre ŠC 4.1.2:

1. Zvýšenie dostupnosti služieb zamestnanosti v prostredí MRK
2. Zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK zameraná na oblasť finančného poradenstva (zvýšenie finančnej gramotnosti obyvateľov MRK)
- Ako formulácia by postačovala veta v zátvorke.
3. Zvýšenie zamestnateľnosti obyvateľov MRK

Formulácia očakávaných výsledkov je jasná.

Aktivity pod ŠC 4.1.2:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k výsledkom a naplneniu ŠC.

Špecifický cieľ 4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej osvetu a zlepšeniu štandardov hygieny bývania

Očakávané výsledky pre ŠC 4.1.3:

1. Zvýšenie dostupnosti služieb zdravotnej starostlivosti
2. Zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK v oblasti zdravotnej starostlivosti a prevencie prostredníctvom osvetových programov, informačných aktivít, kampaní
3. Zvýšená miera povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti obyvateľov MRK
4. Podpora zlepšenia štandardov hygieny bývania MRK v dôsledku programu vysporiadania pozemkov
- Pôvodné znenie „Zníženie počtu nelegálnych obydli s nízkym štandardom hygieny a zvýšený hygienický štandard v prostredí MRK“ bolo konkrétnejšie.

Výsledok 1 opakuje ŠC. Výsledky 2 a 3 je možné zlúčiť.

Aktivity pod ŠC 4.1.3:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k výsledkom a naplneniu ŠC.

PO 5 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít obsahuje štyri ŠC spadajúce pod dve IP.

Špecifický cieľ 5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania.

Alternatíva: Zlepšenie podmienok bývania rómskych domácností.

Očakávané výsledky pre ŠC 5.1.1:

1. Zlepšenie podmienok pre sociálnu integráciu ľudí z MRK prostredníctvom funkčného systému prestupného bývania
- Alternatíva: Funkčný systém prestupného bývania.
2. Zavedenie systému finančného mechanizmu pre podporu svojpomocnej výstavby (mikropôžičky)
3. Zlepšenie kvality bývania v prostredí MRK prostredníctvom: zavedenia inžinierskych sietí, prístupu k pitnej a úžitkovej vode, výstavby prístupových ciest, odvozu komunálneho odpadu
- Alternatívy k výsledku č. 3 (rozdelenie na viacero výsledkov):
- Zavedenie inžinierskych sietí v prostredí MRK
- Prístup k pitnej a úžitkovej vode
- Výstavba prístupových ciest
- Pravidelný odvoz komunálneho odpadu.

Aktivity pod ŠC 5.1.1:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC.

Špecifický cieľ 5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve

Alternatíva: Skvalitnenie infraštruktúrnych podmienok predprimárneho vzdelávania v obciach s prítomnosťou MRK.

Prvý výsledok len opakuje ŠC. Výsledok 2 je dostatočný.

Špecifický cieľ 5.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre.

ŠC je konzistentný vzhľadom na očakávané výsledky a aktivity.

Špecifický cieľ 5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK.

Podľa chápania hodnotiteľa je „sociálny podnik“ pojem slovenskej legislatívy, ktorý má však inú definíciu ako „subjekt sociálnej ekonomiky“, ktorý slovenská legislatíva nepozná, ale je zaužívaný na úrovni EÚ.

Hodnotiteľ odporúča formulovať aspekty komplementárnosti so ŠC 4.1.2 a so ŠC 2.1.1. a ŠC 3.1.1 kvôli sociálnym podnikom.

Záver

V strategickej časti došlo k zlepšeniu konzistentnosti programových cieľov, vnútornej koherentnosti a aj posilneniu logiky intervenčného rámca. Najväčší pokrok bol dosiahnutý v PO 1. PO 2 a PO 3 sa zlepšili len čiastočne. Pozitívnym je fakt, že diferenciacia sa udiala na úrovni ŠC, výsledkov aj aktivít. Napriek tomu existuje ešte určitý priestor na zlepšenie, aby bolo možné povedať, že OP LZ je plne integrovaný program.

Jednotnosť vnútornej logiky a štruktúry opisu jednotlivých PO a ŠC je uspokojujú. Najväčší priestor na zlepšenie vidí hodnotiteľ v zabezpečení integrity systému intervencií v rámci ŠC, aby nedošlo k podpore dobre zamýšľaných, ale nesúrodých izolovaných projektov s nízkou efektívnosťou a v explicitnom pomenovaní prvkov komplementárnosti s inými OP až na úroveň jednotlivých intervencií.

3 Ukazovatele a systém monitorovania a hodnotenia

Dňa 17. decembra 2013 boli prijaté finálne verzie nariadení Európskeho parlamentu a rady, ktoré sa týkajú spoločných ustanovení k EFRR, ESF, KF, EPFRV, EFNRH, ako aj samostatných nariadení k EFRR a ESF⁶. Finálne verzie nariadení s konečnou platnosťou stanovili základné pravidlá pre nastavenie ukazovateľov, potvrdili dôraz na výsledky intervencií a priniesli zoznamy spoločných ukazovateľov výstupov (pre ESF aj EFRR) a výsledkov (len pre ESF).

Návrh OP LZ schválený vládou SR dňa 12. mája 2014, ktorý je predmetom tejto ex ante hodnotiacej správy, je vo vysokom štádiu finalizácie. Z pohľadu nastavenia ukazovateľov a systému monitorovania a hodnotenia je možné v tejto verzii programového dokumentu predbežne zhodnotiť väčšinu prvkov tohto komplexného systému, keďže obsahuje finančné alokácie, cieľové hodnoty ukazovateľov aj míľniky pre výkonnostný rámec.

Systém zberu dát a postupy na monitorovanie programu nie sú v programovom dokumente rozpracované, nakoľko tieto kapitoly už nie sú podľa Vzoru operačných programov v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti z januára 2014 jeho povinnou súčasťou. V dôsledku toho sa ex ante hodnotitelia nemôžu vyjadriť k trom evaluačným podotázkam, a to:

- 2g) Je systém zberu dát nastavený tak, aby poskytoval údaje pre rôzne typy hodnotení?
- 2j) Sú postupy na monitorovanie programu a zber potrebných údajov popísané dostatočne?
- 2k) Je zabezpečená efektívna a účinná elektronická výmena a správa údajov? (vyhodnotí sa v spolupráci s internými kapacitami riadiaceho orgánu a CKO)

3.1 Zhodnotenie nastavenia ukazovateľov

Vo všetkých prioritných osiach bol v porovnaní s tretím návrhom OP LZ zredukovaný počet ukazovateľov, a to najmä ukazovateľov výstupov. Z celkového počtu 77 navrhnutých ukazovateľov je iba 22 ukazovateľov vybraných spomedzi spoločných ukazovateľov definovaných v prílohe I k ESF nariadeniu a v prílohe I k ERDF nariadeniu. Navrhnuté výsledkové ukazovatele dobre korešpondujú s najdôležitejšími očakávanými výsledkami pre jednotlivé špecifické ciele. Na základe analýzy nastavenia ukazovateľov predmetnom návrhu OP LZ z pohľadu intervenčnej logiky boli navrhnuté nasledovné odporúčania na ich zlepšenie:

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006,

Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1304/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom sociálnom fonde a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1081/2006,

Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006.

Prioritná os 1 – Vzdelávanie:

- Pri výsledkových ukazovateľoch počtu partnerstiev fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu (sú použité v rámci špecifického cieľa 1.1.1, 1.2.1 a 1.3.1) by bolo vhodné už v definícii ukazovateľa stanoviť základné parametre funkčnosti partnerstva.
- Zvážiť doplnenie ukazovateľa pre vekovú skupinu do 29 rokov.

Prioritná os 2 – Zamestnanosť:

- V špecifickom ciele 2.1.2 zvážiť doplnenie ukazovateľa mobility za prácou.
- V špecifickom ciele 2.2.1 alebo 2.4.1 zvážiť doplnenie ukazovateľa počtu odborných poradcov na úradoch PSVR.

Prioritná os 3 – Sociálne začlenenie:

- Ukazovateľ výsledku v rámci špecifického cieľa 3.1.3 „Počet zrealizovaných aktivít zameraných na prevenciu/elimináciu diskriminácie“ má nízku výpovednú hodnotu a charakter výstupového ukazovateľa. Odporúčame nahradiť ho vhodnejším ukazovateľom výsledku.
- Ukazovateľ výstupu v rámci špecifického cieľa 3.2.1 „Deti/ rodiny/ deti so zdravotným postihnutím/osoby so zdravotným postihnutím/osoby v nepriaznivej sociálnej situácii“ kombinuje rodiny, jednotlivcov a rôzne druhy znevýhodnenia. Odporúčame preformulovať alebo rozdeliť na viaceré ukazovatele tak, aby mala nameraná hodnota ukazovateľa dostatočnú výpovednú hodnotu o vplyve intervencie na jednotlivé oprávnené cieľové skupiny.
- V nadväznosti na predchádzajúci ukazovateľ výstupu adekvátne prispôbiť aj ukazovateľ výsledku „Počet osôb, ktorým sú poskytované služby/vykonávané opatrenia v komunite/v domácom prostredí/otvorenom prostredí“ tak, aby mala nameraná hodnota ukazovateľa dostatočnú výpovednú hodnotu o vplyve intervencie na jednotlivé oprávnené cieľové skupiny.

Prioritná os 4 – Integrácia marginalizovaných rómskych komunít:

- Odporúčame zjednotiť terminológiu „účastníci z MRK“ a „počet Rómov“ vo všetkých ukazovateľoch výsledku.
- Ukazovateľ výsledku „Počet osôb z MRK, ktorým sa môžu zlepšiť štandardy hygieny bývania v dôsledku programu vysporiadania pozemkov“ v rámci špecifického cieľa 4.1.3 je potrebné preformulovať tak, aby výsledkom nebolo možné zlepšenie štandardov hygieny bývania, ale skutočne dosiahnutá zmena (napr. Počet osôb z MRK, ktoré bývajú v obydlíach postavených na vlastnícky vysporiadaných pozemkoch).
- Odporúčame zvážiť vypustenie ukazovateľa „Počet projektov, ktoré úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie“, nakoľko pri cieľovej hodnote 1 je jeho výpovedná hodnota otázna.

Prioritná os 5 – Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít:

- Medzi ukazovateľom výstupu „Počet obyvateľov využívajúcich zlepšené formy bývania“ a ukazovateľom výsledku „Počet rómskych obydľí s dobrými podmienkami bývania“ v rámci špecifického cieľa 5.1.1 nie je logická nadväznosť, aká by mala byť medzi výstupom a výsledkom. Hodnoty oboch ukazovateľov budú pravdepodobne dosiahnuté súčasne, takže by bolo v zmysle pravidiel intervenčnej logiky potrebné jeden z nich zmeniť.

3.2 Zhodnotenie nastavenia cieľových hodnôt ukazovateľov

Zdôvodnenie a výpočet cieľových hodnôt ukazovateľov nie je súčasťou operačného programu, takže tieto podklady boli ex ante hodnotiteľom dodatočne poskytnuté zainteresovanými rezortmi (MPSVR SR, MV SR, MŠVVŠ SR ako budúce RO a SORO) ako samostatné dokumenty. Pri nastavovaní cieľových hodnôt boli použité dva rôzne prístupy: MŠVVŠ SR (pre PO1) a MPSVR SR (pre PO2 a PO3) použili ako základ priemerné jednotkové ceny z predchádzajúceho programového obdobia, zatiaľ čo MV SR (pre PO4 a PO5) vychádzalo z údajov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013.

Oproti tretej verzii operačného programu pribudli vo verzii z 12. mája 2014 základné hodnoty výsledkových ukazovateľov. K ich stanovovaniu nemá hodnotiteľ k dispozícii podklady od zodpovedných rezortov a taktiež ani žiadne metodické usmernenie zo strany EK. Podľa predbežných informácií od RO a SORO boli pre nastavenie základných hodnôt v prevažnej miere použité údaje z predchádzajúceho programového obdobia, pričom ako referenčné hodnoty boli použité hodnoty rovnakých resp. podobných ukazovateľov za rok 2013. Vzhľadom na chýbajúce podklady sa hodnotiteľ k základným hodnotám výsledkových ukazovateľov zatiaľ nemôže vyjadriť.

Oproti tretej verzii operačného programu boli cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov rozdelené podľa kategórie regiónu (menej rozvinutý resp. viac rozvinutý) v súlade s aktualizovaným usmernením pre obsah OP zo 14. marca 2014.

Prioritná os 1 – Vzdelávanie:

MŠVVŠ SR vychádzalo pri stanovovaní cieľových hodnôt ukazovateľov výstupu v rámci Prioritnej osi 1 Vzdelávanie z priemerných nákladov na účastníka, resp. na projekt v programovom období 2007 – 2013. Konkrétne boli použité nasledovné údaje:

Jednotkové ceny použité stanovení cieľových hodnôt ukazovateľov PO 1

Priemerné náklady na žiaka ZŠ/SŠ	4 051,85 EUR
Priemerné náklady na účastníka ČŽV	1 584,56 EUR
Priemerné náklady na účastníka ČŽV (pedagogickí zamestnanci)	2 501,05 EUR
Priemerné náklady na projekt ZŠ/SŠ	174 583,79 EUR resp. 200 116,57 EUR
Priemerné náklady na projekt VŠ	809 294,82 EUR
Priemerné náklady na projekt ČŽV	2 576 370,58 EUR

Zdroj: Podklady MŠVVŠ SR.

Cieľová hodnota ukazovateľov výstupov bola následne získaná jednoduchým výpočtom z predpokladanej alokácie na danú aktivitu a príslušných priemerných nákladov.

Pri výpočte cieľových hodnôt ukazovateľov výsledkov bol použitý kvalifikovaný odhad pravdepodobnosti (napr. absolvovania aktivít na podporu duálneho vzdelávania, absolvovania aktivít na podporu zvyšovania gramotnosti, fungovania partnerstva 18 mesiacov po ukončení projektu, zlepšenia kompetencií a zručností 6 mesiacov po ukončení projektu, uplatňovania modelu inkluzívneho vzdelávania, zvýšenia profesijných kompetencií, záujmu zapojiť sa, fungovania bakalárskych programov VŠ 24 mesiacov po ukončení projektu). Na základe skúseností z programového obdobia 2007 – 2013 bola odhadnutá pravdepodobnosť 30 %, 50 %, 70 %, 80 % alebo 95%.

Vychádzajúc z predpokladu, že vyššie uvedené jednotkové ceny sú správne (ex ante hodnotiteľ nemá možnosť overiť správnosť ich výpočtu), sú navrhované kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov a výsledkov reálne a splniteľné. Spôsob ich výpočtu je zrozumiteľný a transparentný.

Prioritná os 2 – Zamestnanosť:

MPSVR SR rovnako ako MŠVVŠ SR pri PO1 vychádzalo pri stanovovaní cieľových hodnôt ukazovateľov výstupu v rámci PO2 z priemerných nákladov na účastníka resp. na projekt v programovom období 2007 – 2013. Boli použité nasledovné údaje:

Jednotkové ceny použité stanovení cieľových hodnôt ukazovateľov PO 2

Priemerné náklady na účastníka – nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	2 100 EUR
Priemerné náklady na účastníka – zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	2 000 EUR
Priemerné náklady na účastníka – účastníci starajúci sa o deti do 3 rokov/závislého člena rodiny	2 600 EUR
Priemerné náklady na projekt orientovaný na zariadenia starostlivosti o deti vo veku do 3 rokov (resp. do 6 rokov v prípade nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa).	200 000 EUR
Priemerné náklady na projekt orientovaný na znižovanie horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie na trhu práce a rodového mzdového rozdielu	300 000 EUR
Priemerné náklady na modernizácie inštitúcie trhu práce	300 000 EUR

Zdroj: Podklady MPSVR SR.

Cieľová hodnota ukazovateľov výstupov bola následne získaná jednoduchým výpočtom z predpokladanej alokácie na danú aktivitu a príslušných priemerných nákladov.

Pri výpočte cieľových hodnôt ukazovateľov výsledkov bol použitý kvalifikovaný odhad pravdepodobnosti (umiestnenie na trhu práce, ukončenie vzdelávania). Na základe skúseností z programového obdobia 2007 – 2013 bola odhadnutá pravdepodobnosť v rozmedzí 30 - 75 %.

Vychádzajúc z predpokladu, že vyššie uvedené jednotkové ceny sú správne (ex ante hodnotiteľ nemá možnosť overiť správnosť ich výpočtu), sú navrhované kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov a výsledkov reálne a splniteľné. Spôsob ich výpočtu je zrozumiteľný a transparentný.

Prioritná os 3 – Sociálne začlenenie:

Podobne ako pri PO2, MPSVR SR vychádzalo pri stanovovaní cieľových hodnôt ukazovateľov výstupu v rámci PO3 z priemerných nákladov na účastníka resp. na projekt v programovom období 2007 – 2013:

Jednotkové ceny použité stanovení cieľových hodnôt ukazovateľov PO 3

Priemerné náklady na účastníka – znevýhodnení účastníci	740 EUR
Priemerné náklady na účastníka – Deti/ rodiny/ deti so zdravotným postihnutím/osoby so zdravotným postihnutím/osoby v nepriaznivej sociálnej situácii (komunitná starostlivosť)	6 900 EUR
Priemerné náklady na 1 aktivitu zameranú na prevenciu/elimináciu diskriminácie	290 000 EUR
Priemerné náklady na projekt zameraný na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni (deinštitucionalizácia)	655 000 EUR
Priemerné náklady na projekt zameraný na posilnenie inštitucionálnych kapacít a efektívnej verejnej správy (sociálne vylúčenie)	3 400 000 EUR

Zdroj: Podklady MPSVR SR

Cieľová hodnota ukazovateľov výstupov bola následne získaná jednoduchým výpočtom z predpokladanej alokácie na danú aktivitu a príslušných priemerných nákladov.

Pri výpočte cieľových hodnôt ukazovateľov výsledkov bol použitý kvalifikovaný odhad miery úspešnosti aktivizácie znevýhodnených osôb. Zatiaľ čo pri špecifickom celi 3.2.1 je predpokladaná miera úspešnosti aktivizácie znevýhodnených osôb vo výške 10 %, pri špecifickom celi 3.1.1 je predpokladaná miera úspešnosti aktivizácie znevýhodnených osôb iba vo výške 0,84 %. Je potrebné opätovne preveriť uvedené miery úspešnosti a zdôvodniť efektívnosť plánovaných intervencií v prípade, že uvedené miery úspešnosti sú vypočítané správne.

Prioritná os 4 – Integrácia marginalizovaných rómskych komunít:

MV SR vychádzalo pri stanovovaní cieľových hodnôt ukazovateľov výstupu v rámci PO 4 najmä zo štatistických zisťovaní, ktoré zrealizovalo UNDP a vydalo ako Atlas rómskych komunít na Slovensku 2013. Prístup MV SR k stanoveniu cieľových hodnôt ukazovateľov je založený na stanovení celkových finančných potrieb na realizáciu národných projektov v rámci take away balíka Prioritnej osi 4, pričom tieto potreby boli odhadnuté na 165 mil. EUR pre 150 obcí.

Nakoľko alokácia pre PO 4 predstavuje iba 50 mil. EUR (ESF zdroje), MV SR využíva na určenie cieľových hodnôt ukazovateľov index podrozvinutosti a segregácie. Ide o index, ktorý podľa údajov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013 a podľa stanovených priorít (ktorým zodpovedá váha jednotlivých kritérií indexu) zoradí analyzované lokality od najlepšej po najhoršiu.

MV SR použilo pre stanovenie cieľových hodnôt ukazovateľov údaje za 38 lokalít s najhoršou situáciou podľa indexu podrozvinutosti a segregácie. Počet lokalít 38 zodpovedá pomernej časti zo 150 obcí, ktoré dokáže pokryť alokácia 50 mil. EUR (pri odhadnutých celkových potrebách 165 mil. EUR). Na základe presných údajov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013 za konkrétnych 38 lokalít boli stanovené cieľové hodnoty ukazovateľov PO 4. Hlavným ukazovateľom je ukazovateľ výstupu Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia), ktorého cieľová hodnota zodpovedá celkovému počtu obyvateľov MRK týchto 38 lokalít - 13 051. Hodnoty ostatných ukazovateľov sa následne odvíjajú od počtu osôb rôznych cieľových skupín ako podmnožiny celkového počtu obyvateľov týchto 38 lokalít (podľa veku, vzdelania, aktivity pri hľadaní práce, vysporiadania vlastníctva pozemkov a pod.). Pri ukazovateľoch výsledku Počet Rómov, ktorí sú zamestnaní v oblasti poskytovania sociálnych služieb, a Počet Rómov, ktorí sú zamestnaní v oblasti poskytovania zdravotno-výchovnej osvetly, prevencie a poradenstva, boli zohľadnené skúsenosti z programového obdobia 2007 – 2013 ako aj príslušné štandardy a stratégie.

Podľa informácií MV SR je index podrozvinutosti a segregácie ešte v štádiu rozpracovanosti, takže je možné, že cieľové hodnoty ukazovateľov sa budú v ďalšej verzii OP meniť. Ex ante hodnotiteľom nebol poskytnutý výpočet potrebnej sumy 165 mil. EUR pre 150 obcí ani aktuálne použitý výpočet indexu podrozvinutosti a segregácie. Ex ante hodnotitelia preto nemôžu posúdiť správnosť výpočtu cieľových hodnôt ukazovateľov, ale iba metodológiu ich výpočtu.

Vyššie popísaný metodologický prístup MV SR k stanoveniu cieľových hodnôt ukazovateľov je z pohľadu ex ante hodnotiteľov logický a exaktný. Jeho rizikom je pomerne vysoká pravdepodobnosť, že nie všetky z 38 lokalít budú mať záujem/kapacitu zapojiť sa do realizácie projektov OP LZ, a teda že zapojením iných lokalít budú dosiahnuté odlišné cieľové hodnoty ukazovateľov. Odchýlka oproti vybraným najhorším 38-mim lokalitám by sa však mala prejaviť skôr dosiahnutím vyšších cieľových hodnôt ukazovateľov, keďže v iných lokalitách bude situácia lepšia a teda pravdepodobne bude

možné za rovnakú sumu ESF zdrojov zapojiť väčší (alebo prinajmenšom rovnaký) počet účastníkov cieľových skupín.

Prioritná os 5 – Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít:

Podobne ako PO 4 aj PO 5 vychádza pri stanovovaní cieľových hodnôt ukazovateľov z Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013 vydaného UNDP. Pre každý ukazovateľ sú na základe údajov z Atlasu určené cieľové hodnoty počtu účastníkov z MRK alebo počtu/kapacity podporených zariadení resp. podnikov.

Zdôvodnenie nastavenia hodnôt ukazovateľov pre PO 5, ktoré poskytlo ex ante hodnotiteľom MV SR, bolo oproti predchádzajúcej verzii doplnené o informácie o čiastkových alokáciách na jednotlivé aktivity. Zároveň sú v spôsobe výpočtu ukazovateľov uvedené aj niektoré jednotkové ceny:

Jednotkové ceny použité stanovení cieľových hodnôt ukazovateľov PO 5

Priemerné náklady na rekonštrukciu a výstavbu 1 bytovej jednotky	20 000 EUR
Maximálne náklady na jedno komunitné centrum	280 000 EUR
Priemerná výška podpory subjektom sociálnej ekonomiky zameraných na tvorbu nových pracovných miest	140 000 EUR

Zdroj: Podklady MV SR.

Zdôvodnenie nastavenia hodnôt ukazovateľov pre PO 5 je potrebné dopracovať tak, aby pokrývalo všetky hlavné akcie/aktivity. V súčasnej podobe chýbajú ešte nasledovné informácie:

- S akými priemernými nákladmi na obyvateľa sa počítalo pri investíciách do zlepšenia zásobovania pitnou vodou a z čoho tieto kalkulácie vychádzajú;
- S akými priemernými nákladmi na dieťa sa počítalo pri investíciách do predškolských zariadení a z čoho tieto kalkulácie vychádzajú;

Po dopracovaní týchto zdôvodnení bude možné považovať navrhované kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov a výsledkov za reálne a splniteľné.

3.3 Zhodnotenie nastavenia výkonnostného rámca

Výkonnostný rámec a s tým súvisiaci mechanizmus pridelovania výkonnostnej rezervy je oproti predchádzajúcim programovým obdobiam novinkou. Je upravený predovšetkým Nariadením Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskych štrukturálnych a investičných fondoch (ďalej len „EŠIF“). Písmeno b) bod v) prvého pododseku článku 96 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 určuje, že operačný program vymedzuje „pre každú prioritnú os, ktorá sa netýka technickej pomoci, určenie vykonávacích krokov a finančných ukazovateľov a ukazovateľov výstupu, a prípadne ukazovateľov výsledkov, ktoré sa použijú ako čiastkové ciele a zámery výkonnostného rámca v súlade s článkom 21 ods. 1 a prílohou II“. Príloha II k uvedenému nariadeniu hovorí, že „čiastkové ciele stanovené na rok 2018 zahŕňajú finančné ukazovatele, ukazovatele výstupov a prípadne ukazovatele výsledkov, ktoré sú úzko spojené s intervenciami v rámci podporovaných politík.“ Z uvedeného vyplýva, že každá prioritná os okrem technickej pomoci by mala mať stanovený míľnik na rok 2018 pre najmenej jeden finančný ukazovateľ a najmenej jeden ukazovateľ výstupu.

Hodnotená verzia OP LZ stanovuje nasledovné čiastkové ciele výkonnostného rámca:

PO	Druh ukazovateľa	Ukazovateľ alebo kľúčový implementačný krok	Merná jednotka	Kategória regiónu	Míľnik na rok 2018	Cieľová hodnota	% plnenia cieľovej hodnoty
1.	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	Menej rozvinuté regióny	72 783 500	355 833 766	20,45%
	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	Viac rozvinuté regióny	2 454 522	12 000 000	20,45%
	ukazovateľ výstupu	Účastníci zapojení do aktivít zameraných na podporu duálneho systému vzdelávania	Počet	Menej rozvinuté regióny	2 609	17 390	15,00%
	ukazovateľ výstupu	Účastníci zapojení do aktivít zameraných na podporu duálneho systému vzdelávania	Počet	Viac rozvinuté regióny	222	1 480	15,00%
	ukazovateľ výstupu	Účastníci zapojení do aktivít zameraných na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti	Počet	Menej rozvinuté regióny	3 869	25 790	15,00%
	ukazovateľ výstupu	Účastníci zapojení do aktivít zameraných na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti	Počet	Viac rozvinuté regióny	222	1 480	15,00%
	ukazovateľ výstupu	Počet škôl zapojených do aktivít zameraných na podporu inkluzívneho vzdelávania	Počet	Menej rozvinuté regióny	41	270	15,19%
2.	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	Menej rozvinuté regióny	227 226 859	908 907 434	25,00%
	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	Viac rozvinuté regióny	4 125 000	16 500 000	25,00%
	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom (iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých)	EUR	N/A	72 175 259	72 175 259	100,00%
	ukazovateľ výstupu	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	Počet	Menej rozvinuté regióny	66 100	264 402	25,00%
	ukazovateľ výstupu	Rodič starajúci sa o dieťa/deti do 3 rokov	Počet	Viac rozvinuté regióny	1 176	5 884	19,99%
	ukazovateľ výstupu	Osoby vo veku do 29 rokov	Počet	N/A	34 369	34 369	100,00%
3.	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	Menej rozvinuté regióny	66 183 808	330 919 041	20,00%
	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	Viac rozvinuté regióny	5 756 050	28 780 250	20,00%

	ukazovateľ výstupu	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni	Počet	Menej rozvinuté regióny	47	235	20,00%
	ukazovateľ výstupu	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni	Počet	Viac rozvinuté regióny	3	15	20,00%
4.	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	Menej rozvinuté regióny	10 000 000	50 000 000	20,00%
	ukazovateľ výstupu	Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia)	Počet	Menej rozvinuté regióny	2 610	13 051	20,00%
5.	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	Menej rozvinuté regióny	46 833 827	234 169 136	20,00%
	ukazovateľ výstupu	Počet obyvateľov využívajúcich zlepšené formy bývania	Počet	Menej rozvinuté regióny	8 286	41 131	20,15%

Zdroj: OP LZ + výpočet IBS SLOVAKIA, s.r.o.

Pre zhodnotenie reálnosti nastavených míľnikov je možné použiť údaje o čerpaní prostriedkov Štrukturálnych fondov 2007 – 2013 k 31.12.2011 (t.j. koniec piateho roku sedemročného cyklu, čo zodpovedá dátumu 31.12.2018 v programovom období 2014 – 2020). Podľa údajov CKO⁷ dosiahlo čerpanie prostriedkov ŠF/KF k 31.12.2011 (po zohľadnení nezrovnalostí a vrátených finančných prostriedkov deklarovanych v žiadostiach o platbu na EK) 25,02 % z celkového záväzku 2007 – 2013. Nadpriemerne vysoké miery čerpania dosiahli OP Zdravotníctvo (42,49 %), Regionálny operačný program (38,62 %) a OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (34,59 %), zatiaľ čo nízke percentuálne čerpanie finančných prostriedkov ŠF zo záväzku 2007 – 2013 vykázal OP Vzdelávanie (13,36 %).

Z pohľadu pravidla n+3 musia byť do konca roku 2018 vyčerpané alokácie na roky 2014 a 2015, ktoré predstavujú približne 28 % celkovej alokácie bez výkonnostnej rezervy. Je preto možné konštatovať, že nastavenie míľnikov pre rok 2018 rešpektuje aj pravidlo n+3.

Čerpanie finančných prostriedkov Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých bude realizované iba v rámci alokácie na roky 2014 a 2015, z čoho vyplýva, že do konca roka 2018 musia byť vyčerpané v plnej výške. Finančný aj výstupový míľnik na rok 2018 je preto nastavený vo výške 100 % cieľovej hodnoty na rok 2023. Výkonnostná rezerva sa však pre Iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých neuplatňuje.

Percento plnenia cieľovej hodnoty ostatných finančných a výstupových ukazovateľov v rozmedzí 15 – 25 % cieľovej hodnoty pre rok 2023 sa v zmysle pravidla n+3 aj na základe čerpania v programovom období 2007 – 2013 javí ako reálne a splniteľné.

⁷ Správa o implementácii a čerpaní štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci operačných programov Národného strategického referenčného rámca za obdobie od 1. 7. 2011 do 31. 12. 2011 a informácia o stave ukončovania projektov ISPA/Kohézny fond, Kohézneho fondu a štrukturálnych fondov programového obdobia 2004 – 2006 k 31. 12. 2011

Záver

Vo všetkých prioritných osiach OP LZ bol zredukovaný počet merateľných ukazovateľov s dôrazom na použitie špecifických ukazovateľov, ktoré v aktuálnej verzii programu tvoria viac ako 70 % z celkového počtu ukazovateľov. Navrhnuté výsledkové ukazovatele dobre korešponujú s najdôležitejšími očakávanými výsledkami pre jednotlivé špecifické ciele. V texte ex ante správy sú navrhnuté ďalšie čiastkové zlepšenia pre nastavenie ukazovateľov.

Pri nastavovaní cieľových hodnôt ukazovateľov boli použité dva rôzne prístupy: MŠVVŠ SR (pre PO1) a MPSVR SR (pre PO2 a PO3) použili ako základ priemerné jednotkové ceny z programového obdobia 2007 – 2013, zatiaľ čo MV SR (pre PO4 a PO5) vychádzalo najmä z údajov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013. Vychádzajúc z predpokladu, že použité jednotkové ceny v PO1, PO2 a PO3 sú správne (ex ante hodnotiteľ nemá možnosť overiť správnosť ich výpočtu), sú navrhované kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov a výsledkov reálne a splniteľné. Spôsob ich výpočtu je zrozumiteľný a transparentný. V PO3 je pri ukazovateľoch výsledku potrebné prehodnotiť predpokladanú mieru úspešnosti aktivizácie znevýhodnených osôb. Pri PO4 ex ante hodnotiteľom nebol poskytnutý výpočet celkovej potrebnej sumy pre 150 obcí s MRK ani aktuálne použitý výpočet indexu podrozvinutosti a segregácie, takže ex ante hodnotitelia nemôžu posúdiť správnosť výpočtu cieľových hodnôt ukazovateľov, ale iba metodológiu ich výpočtu, ktorá je z ich pohľadu logická a exaktná. Zdôvodnenie nastavenia hodnôt ukazovateľov pre PO 5 neobsahuje kompletne informácie o jednotkových nákladoch, s ktorými sa počítalo, a ich zdôvodnenie, a to najmä pri investíciách do zásobovania pitnou vodou a do materských škôl.

Míľniky pre výkonnostný rámec sú nastavené pomerne konzervatívne. Plnenie finančných a výstupových ukazovateľov k 31.12.2018 v rozmedzí 15 – 25 % cieľovej hodnoty pre rok 2023 sa v zmysle pravidla n+3 aj na základe čerpania v programovom období 2007 – 2013 javí ako reálne a splniteľné.

4 Systém riadenia a implementácie

Postupy riadenia a implementácie programu, konkrétne odbory a oddelenia zabezpečujúce implementačné procesy ako aj personálne zabezpečenie nie sú v programovom dokumente rozpracované, nakoľko tieto kapitoly nie sú podľa Vzoru operačných programov v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, ktorý tvorí prílohu I vykonávacieho nariadenia Komisie (EU) č. 288/2014, jeho povinnou súčasťou. K nastaveniu systému riadenia teda nie je možné zaujať stanovisko.

Systém riadenia implementácie je popísaný v kapitole 7 „Orgány a subjekty zodpovedné za riadenie, kontrolu a audit a úloha príslušných partnerov“.

V tomto návrhu sú uvedené údaje v nasledovných častiach dokumentu:

7.1 Príslušné orgány a subjekty

Príslušné orgány a subjekty:

Orgán/subjekt	Názov orgánu/subjektu a organizačný útvar
Riadiaci orgán	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Sprostredkovateľské orgány	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
	Ministerstvo vnútra SR
Certifikačný orgán, ak sa využíva	Ministerstvo financií SR /sekcia európskych fondov
Orgán auditu	Ministerstvo financií SR /sekcia auditu a kontroly
Orgán, ktorému bude Komisia uhrádzať platby	Ministerstvo financií SR

Zdroj: Návrh OP LZ zo dňa 12.5.2014, strana 112

7.2 Účast' príslušných partnerov

7.2.1 Činnosti uskutočnené s cieľom zapojiť príslušných partnerov do prípravy operačného programu a úloha partnerov pri realizácii, monitorovaní a hodnotení programu

Táto časť popisuje subjekty, ktoré boli, resp. sú zapojené do prípravy OP LZ, a to v súlade s princípom partnerstva. Bola vytvorená pracovná skupina na prípravu OP LZ 2014 – 2020, ktorej členmi sa stali zástupcovia relevantných subjektov. Tiež bol vytvorený expertný tím a mikrotímy pre OP LZ.

Ďalej je v tejto časti konštatované, že:

- Preskúmanie vykonávania a pokroku pri dosahovaní napĺňania cieľov OP LZ sa bude zabezpečovať prostredníctvom monitorovacieho výboru,
- V rámci procesu hodnotenia sa zriadi pracovná skupina pre hodnotenie OP LZ, ktorá bude zoskupovať zástupcov riadiaceho orgánu, SORO a externých expertov.

7.2.2 Globálne granty

Táto časť stanovuje využitie globálnych grantov (forma globálneho grantu sa využíva na projekty s relatívne malou alokáciou cca. do 15 000 EUR), ktorých nositeľmi budú SORO. Ich využitie je plánované v prioritných osiach Zamestnanosť, Sociálne začlenenie a Integrácia marginalizovaných rómskych komunití.

7.2.3 Prostriedky určené na budovanie kapacít

Táto časť konštatuje, že je nevyhnutné vyčleniť primerané množstvo finančných prostriedkov z ESF v oblastiach menej rozvinutých regiónov na budovanie kapacít vo forme odbornej prípravy, opatrení zameraných na vytváranie sietí a posilnenia sociálneho dialógu, vo forme úhrady členských príspevkov a podpory účasti podporených organizácií na stretnutiach sietí ako aj na činnosti, ktoré sociálni partneri vykonávajú spoločne s cieľom podporiť ich primeranú účasť na činnostiach podporovaných z ESF.

Všeobecne je konštatované smerovanie daných finančných prostriedkov a akým spôsobom sa môže dosiahnuť zvyšovanie ľudskej kvality.

Systém riadenia implementácie dopĺňa aj kapitola 10 „Zníženie administratívnej záťaže prijímateľov“, ktorá stručne konštatuje, že administratívna náročnosť pre prijímateľov bola v predchádzajúcich programových obdobiach značne náročná a v prehľadnej tabuľkovej forme uvádza aktivity na zníženie tejto záťaže. Navrhované aktivity sa zdajú dobre navrhnuté a mali by prispieť k zníženiu administratívnej záťaže.

Odporúčania

Navrhujeme doplniť aktivity o zvýšenie vedomostí v oblasti verejného obstarávania, nakoľko táto oblasť spôsobovala v minulom programovom období značné komplikácie a zdržania (napr. aplikovať modelové vzory dokumentácie k VO v užívateľsky jednoduchom on-line prostredí).

Je potrebné brať do úvahy aj odporúčania Partnerskej dohody na roky 2014 – 2020 v častiach 2.5 a 2.6, kde sú na základe analýz administratívnych kapacít vypracovaných v programovom období 2007 – 2013 identifikované nasledovné potenciálne riziká v súvislosti s budovaním a stabilizáciou administratívnych kapacít v programovom období 2014 – 2020:

- Zložitý systém riadenia subjektov zapojených do implementácie Štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ (ďalej len „ŠF a KF“) a ich inštitucionálne začlenenie v rámci ústredných orgánov štátnej správy,
- Výrazný vplyv politických cyklov na zmeny v oblasti inštitucionálneho usporiadania subjektov zapojených do implementácie ŠF a KF,
- Časté zmeny na postoch vedúcich zamestnancov vplyvom politických cyklov,
- Vysoká fluktuácia administratívnych kapacít,
- Poddimenzovaný stav administratívnych kapacít,
- Nedostatočná a neefektívna koordinácia a spolupráca na úrovni ústredných orgánov štátnej správy, vo vzťahu EÚ a SR a v regionálnom kontexte,
- Nadmerná administratívna záťaž,
- Zvýšená potreba administratívnych kapacít v období rokov 2014 – 2015, počas prekrývania programového obdobia 2007 – 2013 a programového obdobia 2014 – 2020.

Ďalej sa v Partnerskej dohode konštatuje, že v programovom období 2014 – 2020 budú relevantné orgány venovať zvýšenú pozornosť stabilizácii a optimalizácii stavov administratívnych kapacít s cieľom zefektívniť procesy čerpania Európskych štrukturálnych a investičných fondov. V súvislosti s opatreniami na dosiahnutie zníženia administratívnej záťaže je potrebné identifikovať a odstrániť tieto bariéry až na úroveň žiadateľov o poskytnutie pomoci z EŠIF. Na tieto opatrenia je potrebné nadviazať aj pri nastavovaní procesov implementácie projektov a nárokov kladených na administratívu vo vzťahu k prijímateľom – najmä dostupné, kvalitné a zrozumiteľné informácie v podobe umožňujúcej jednoduchú prácu s nimi, overovanie informácií o prijímateľoch a projektoch priamou komunikáciou s relevantnými štátnymi organizáciami bez ich vyžadovania od prijímateľov a pod.

Pri určovaní počtov a funkčného zaradenia administratívnych kapacít bude RO vychádzať zo skúseností z predchádzajúcich programových období, z relevantných hodnotiacich správ a auditov.

Pri nastavovaní kapacitného pokrytia implementačného procesu je potrebné brať do úvahy aj návrhy opatrení z Partnerskej dohody. V Partnerskej dohode sú pre optimálne nastavenie administratívnych kapacít navrhované nasledovné opatrenia:

- Efektívne nastaviť počty administratívnych kapacít na všetkých úrovniach systému riadenia EŠIF prostredníctvom externej analýzy potrieb administratívnych kapacít a hĺbkových personálnych auditov subjektov zapojených do implementácie EŠIF v programovom období 2014 – 2020. Na základe analýzy je potrebné identifikovať príčiny vysokej fluktuácie, nastaviť stabilizačné mechanizmy a optimalizovať počty administratívnych kapacít s využitím skúseností z programového obdobia 2007 – 2013. V prípade potreby navýšiť administratívne kapacity v oblasti riadenia a implementácie operačných programov s využitím prostriedkov technickej pomoci – v prípade možnosti aj disponibilných prostriedkov v rámci programového obdobia 2007 – 2013,
- Zjednotiť a štandardizovať procesy koordinácie, riadenia, implementácie a kontroly systémov riadenia a financovania EŠIF,
- Posilniť kompetencie CKO vo vzťahu k ostatným subjektom zapojeným do implementácie EŠIF za účelom efektívnejšej koordinácie činností,
- Zjednotiť a znížiť administratívnu náročnosť procesov koordinácie, riadenia, implementácie a kontroly systémov riadenia a financovania EŠIF,
- Zjednotiť systém odmeňovania administratívnych kapacít zapojených do implementácie EŠIF v programovom období 2014 – 2020 (s prihliadnutím na požiadavky odbornej spôsobilosti a administratívnu záťaž),
- Skvalitniť odborný a kariérny rast sústavným vzdelávaním administratívnych kapacít,
- Zjednotiť a efektívnejšie využívať pracovné pozície na programovej úrovni prostredníctvom jasného nastavenia procesných rolí,
- Znižovať administratívnu náročnosť činností spojených s implementáciou EŠIF zjednodušením postupov pre výber projektov,
- Posilniť administratívne kapacity Úradu pre verejné obstarávanie (výrazný nárast podnetov bez posilnenia administratívnych kapacít v programovom období 2007 – 2013),
- Vo vzťahu k prijímateľom pomoci posilniť v programovom období 2014 – 2020 administratívne kapacity na radiacích orgánoch,
- Na základe skúseností z obdobia 2007 – 2013 posilniť administratívne kapacity prijímateľov.

Záver

Riadenie implementačného procesu je potrebné podrobne rozpracovať na základe príslušných dohôd o rozdelení právomocí, úloh a povinností medzi jednotlivé riadiace inštitúcie a útvary. Implementácia OP LZ nebude ľahká, nakoľko zahŕňa pomerne širokú oblasť podpory a RO bude spolupracovať s viacerými SORO. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť nastaveniu systému riadenia OP. RO má výhodu skúseností s implementáciou OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a tiež má možnosť využiť skúsenosti pracovníkov RO pre OP Vzdelávanie a môže z nich vychádzať.

5 Konzistencia finančných alokácií

Rozdelenie finančných prostriedkov je v súlade s globálnym cieľom OP ĽZ a so špecifickými cieľmi prioritných osí, jednotlivé finančné alokácie zodpovedajú rozsahu cieľov programu, rozsahu PO, zvolenej forme podpory a štruktúre zdrojov financovania.

Použitie finančných nástrojov/formy podpory sú zdôvodnené v plnej miere a zodpovedajú tematickým cieľom, na ktoré sa OP ĽZ vzťahuje.

Finančný plán obsahuje pre jednotlivé PO výšku celkových finančných prostriedkov a ich rozdelenie na úrovni kategórií intervencií.

Stratégia Operačného programu Ľudské zdroje vychádza z Národnému programu reforiem SR, ktorého cieľom je posilňovanie ekonomického rastu a zamestnanosti Slovenskej republiky. Tieto ciele vedú k naplneniu národných cieľov, ktoré sú v súlade so stratégiou Európa 2020. V oblasti vzdelávania, zamestnanosti a sociálneho začlenenia boli pre SR zadefinované nasledovné hlavné ciele: ako napr. zlepšenie kvality základného vzdelávania, najmä zvýšením úrovne znalostí a zručností žiakov na priemerný počet bodov 505 v prieskume OECD – PISA 2018, dosiahnuť, aby najmenej 40% ľudí vo veku 30-34 rokov malo ukončené vysokoškolské alebo ekvivalentné vzdelanie, udržanie podielu ľudí, ktorí predčasne ukončujú školskú dochádzku, pod 6 % do roku 2020, zvýšenie miery zamestnanosti obyvateľov vo veku 20-64 rokov na 72% do roku 2020 a zníženie podielu populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2% do roku 2020.

Pre oblasť vzdelávania, zamestnanosti a sociálnej inklúzie bol v rámci OP ĽZ zadefinovaný nasledovný globálny cieľ: „**Podporiť rozvoj ľudských zdrojov, celoživotného učenia a ich plnohodnotného začlenenia sa na trhu práce na zlepšenie ich sociálnej situácie**“.

Rozdelenie finančného plánu podľa prioritnej osi, fondu, kategórie regiónu a tematického cieľa

Prioritná os	Fond	Kategória regiónu	Tematický cieľ	Zdroje EÚ	Národné finančné prostriedky	Finančné prostriedky spolu	% podiel z celkovej alokácie OP LZ za zdroje EÚ
PO 1 - Vzdelávanie	ESF	menej rozvinutý región, rozvinutý región	Tematický cieľ 10	367 833 766	74 794 195	442 627 961	18,27%
PO 2 - Zamestnanosť	ESF	menej rozvinutý región, rozvinutý región	Tematický cieľ 8	925 407 434	163 307 195	1 088 714 629	45,96 %
PO 3 – Sociálne začlenenie	ESF	menej rozvinutý región, rozvinutý región	Tematický cieľ 9	359 699 291	87 177 728	445 877 019	17,86%
PO 4 – Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	ESF	menej rozvinutý región	Tematický cieľ 9	50 000 000	8 823 530	58 823 530	2,48%
PO 5 – Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	EFRR	menej rozvinutý región	Tematický cieľ 9	234 169 136	41 323 966	275 493 102	11,63%
PO 6 – Technická pomoc		menej rozvinutý región	N/A	76 600 000	13 517 648	90 117 648	3,80%
SPOLU	ESF, EFRR	menej rozvinutý región, rozvinutý región	N/A	2 013 709 627	402 532 498	2 416 242 125	100 %

Zdroj: Návrh OP LZ pre obdobie 2014-2020 z 12.05.2014

Celková alokácia na OP ĽZ predstavuje v programovom období 2014-2020 výšku **2 013 709 627 EUR** za zdroje EÚ; z toho bolo najviac vyčlenených finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ na PO 2 – Tematický cieľ 8 (Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily, a to vo výške 925 407 434 EUR, v percentuálnom vyjadrení 45,96 %, potom nasledovali PO 1 – Tematický cieľ 10 (Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania), PO 3, PO4 a PO5 – Tematický cieľ 9 (Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii). Najmenej bolo vyčlenených finančných prostriedkov na PO 6 – Technická pomoc vo výške 76 600 000 EUR zo zdrojov EÚ.

Vychádzajúc zo skúseností a výsledkov z predchádzajúceho obdobia 2007-2013, na základe výziev a potrieb regiónov, najväčší percentuálny podiel z alokácie zdrojov ESF je vyčlenených pre PO 2. Pre porovnanie v predchádzajúcom období bol na PO 1 Podpora rastu zamestnanosti vyčlenený celkový rozpočet (EÚ + ŠR + VVZ) vo výške 770 455 530 EUR, bolo schválených 658 projektov a realizovaných 87,46% projektov). Prostredníctvom PO 2 budú navrhnuté opatrenia na znižovanie vysokej miery nezamestnanosti v SR, a to v súlade s princípom rovnováhy medzi ponukou a dopytom na trhu práce, princípom udržateľnosti pracovných miest, podpory adaptability zamestnancov a podpory mobility pracovnej sily.

Na základe uvedených skutočností hodnotiteľ konštatuje, že konzistentnosť finančnej alokácie je splnená, a že rozdelenie finančných prostriedkov zodpovedá jednotlivým cieľom v rámci prioritných osí OP ĽZ a cieľom programu.

Uplatňovanie 3 % transferu finančných prostriedkov v rámci prioritných osí 1, 2 a 3 z menej rozvinutých regiónov do viac rozvinutého regiónu BSK je z pohľadu hodnotiteľa pozitívne a dostatočne odôvodnené. Na Slovensku dochádza za svojou prácou do iného regiónu skoro 12% zamestnancov, z toho 57% predstavuje dochádzanie za prácou do Bratislavy. Dôvodom sú vyššie mzdy, väčšie možnosti uplatnenia sa na trhu práce a veľkí a stabilní zamestnávateľia. V Bratislave sú tiež sústredené ústredné štátne orgány, ktoré zamestnávajú odborníkov z celého Slovenska. Nadhodnotenie HDP na obyvateľa v Bratislavskom kraji je spôsobené vysokou mierou dochádzky obyvateľov za prácou z málo rozvinutých regiónov do Bratislavy, pričom veľká časť z nich pracuje v Bratislave bez prihlásenia trvalého pobytu.

Plán financovania zo zdrojov EFRR a ESF

PO	Fond	Kateg. reg.	Základ pre výpočet podpory EÚ (celkové oprávnené alebo verejné oprávnené náklady)	Zdroje EÚ	Národné finančné prostriedky	Orientačné rozdelenie národných finančných prostriedkov		Finančné prostriedky spolu	Miera spolufinancovania	Hlavné pridelené prostriedky (celkové finančné prostriedky mínus výkonnostná rezerva)		Výkonnostná rezerva		Suma výkonnostnej rezervy ako podiel na celkovej podpore EÚ
						Národné verejné financovanie	Národné súkromné financovanie			Zdroje EÚ	Národné finančné prostriedky	Zdroje EÚ	Národné finančné prostriedky	
PO 1	ESF	MR	celkové opráv.nákl.	367 833 766	74 794 195	69 807 914	4 986 281	442 627 961	83,10%	344 853 195	70 145 859	22 980 571	4 648 336	6,25%
PO 2	ESF	MR	celkové opráv.nákl.	925 407 434	176 895 431	176 373 650	521 781	1 102 302 865	83,95%	872 072 384	166 668 069	53 335 050	10 227 362	5,76%
PO 3	ESF	MR,VR	celkové opráv.nákl.	359 699 291	87 177 728	83 253 335	3 924 393	446 877 019	80,49%	337 270 543	81 797 631	22 428 748	5 380 097	6,24%
PO 4	ESF	MR	celkové opráv.nákl.	50 000 000	8 823 530	8 411 765	411 765	58 823 530	85,00%	46 872 055	8 271 540	3 127 945	551 990,00	6,26%
PO 5	EFRR	MR	celkové opráv.nákl.	234 169 136	41 323 966	27 549 310	13 774 656	275 493 102	85,00%	219 201 051	38 682 539	3 127 945	551 990,00	6,26%
PO 6		MR	celkové opráv.nákl.	76 600 000	13 517 648	13 517 648	0	90 117 648	85,00%	76 600 000	13 517 648	0	0	0,00%
SPOLU			celkové opráv.nákl.	2 013 709 627	402 532 498	378 913 622	23 618 876	2 416 242 125	83,34%	1 896 869 228	379 083 286	116 840 399	23 449 212	5,80%

Zdroj: Návrh OP LZ pre obdobie 2014-2020 z 12.05.2014

EK, vychádzajúc zo skúseností z predchádzajúceho obdobia používania finančných nástrojov, navrhuje v novom období 2014-2020 rozširovať a posilňovať využívanie finančných nástrojov ako účinnejšiu a udržateľnejšiu alternatívu na doplnenie tradičného financovania založeného na grantoch.

Na základe uvedenej tabuľky hodnotiteľ konštatuje, že použitie konkrétnych finančných nástrojov / formy podpory je zdôvodnené v plnej miere a súvisí so všetkými tematickými cieľmi, na ktoré sa OP LZ vzťahuje. Finančné nástroje sú špeciálnou kategóriou výdavkov a ich úspešnosť a uplatňovanie bude závisieť hlavne od správneho vyhodnotenia nedostatkov a potrieb trhu, čo je v OP LZ splnené, keďže sa pri vyčlenení finančných prostriedkov vychádzalo z cieľov Národného programu reforiem SR, stratégie Európa 2020 a potrieb trhu práce.

OP LZ pre obdobie 2014-2020 obsahuje samostatnú kapitolu venovanú kategóriám intervencií, kde sú jasne popísané finančné zdroje pre jednotlivé PO, výška celkových finančných prostriedkov a orientačné rozdelenie finančných zdrojov na úrovni kategórií intervencií.

Vzor tabuľky:

Tabuľka 10: Rozmer 1 – Pole intervencie		
Fond	ESF	
Kategória regiónu	Menej rozvinutý región	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)

Zdroj: Návrh OP LZ pre obdobie 2014-2020 schválený vládou SR dňa 12.05.2014, str.97-100.

V každej tabuľke sú popísané PO a údaje o celkovej výške finančných prostriedkov. Sumy zahŕňajú celkovú podporu EÚ (hlavné pridelené rozpočtové prostriedky a rozpočtové prostriedky pridelené z výkonnostnej rezervy), kolónku kategórie regiónu, t.j. či ide o menej rozvinutý región alebo o rozvinutý región, ďalej sa v tabuľke nachádza kolónka Kód – kódy pre kategóriu intervencie, kódy sú rozdelené na tzv. rozmery 1 až 6 (ako je viditeľné v hornej tabuľke), rozmer 1 – Pole intervencie, rozmer 2 – Forma financovania, rozmer 3 – Druh územia, rozmer 4 – Územné mechanizmy realizácie, rozmer 5 – Tématický cieľ (EFRR a KF) a rozmer 6 – Sekundárna téma ESF (iba pre ESF).

Každá PO obsahuje kód charakteristický pre pole intervencie, financovanie, územie a pod. a obsahuje presné rozdelenie finančných prostriedkov. Napr. **tabuľka č. 10: Rozmer 1 – Pole intervencie** pre PO Vzdelávanie obsahuje kódy 115, 116 a 117 – všetky kódy sa týkajú investícií do vzdelávania, odbornej prípravy a odbornej prípravy pri celoživotnom vzdelávaní, pre PO Zamestnanosť obsahuje kódy 101, 102, 104 – kódy sa týkajú hlavne podpory zamestnania, udržateľnosti pracovných miest, zlepšovania kvality zamestnanosti a podpora pracovnej mobility, **tabuľka č. 11: Rozmer 2 – Forma financovania** pre PO Vzdelávanie, Zamestnanosť, Sociálne začleňovanie, Integrácia marginalizovaných rómskych komunít obsahujú kódy 01 (nenávratná dotácia) a 04 (podpora prostredníctvom pôžičiek), **tabuľka č. 12: Rozmer 3 – Druh územia** pre PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít obsahujú kódy 01 (väčšie mestské územie – hustota osídlenia väčšia ako 50 000 obyvateľov) a 02 (menšie mestské územia – stredná hustota osídlenia väčšia ako 5000 obyvateľov).

Európska komisia schválila 22. januára 2014 pre Slovensko tzv. mapu na poskytnutie štátnej pomoci v období rokov 2014 až 2020 (Zdroj: TASR). Mapa regionálnej pomoci poskytuje rámec podpory produktívnych investícií a určuje regióny členského štátu oprávnené na regionálnu investičnú pomoc poskytovanú na vnútroštátnej úrovni na základe pravidiel EÚ v oblasti štátnej pomoci a stanovuje sa v nej maximálna výška pomoci pre podniky v oprávnených regiónoch.

Kapitola 2.6 OP LZ Spoločné kapitoly pre prioritné osi, podkapitola 2.6.7 Kategórie intervencie (Rozmer 1, Rozmer 2, Rozmer 3, Rozmer 4, Rozmer 5 a Rozmer 6) sa kategórie regiónu rozdeľujú na menej rozvinuté regióny a rozvinuté regióny, na základe týchto skutočností sú aj prerozdelené finančné prostriedky pre jednotlivé prioritné osi.

Rozdelenie finančných prostriedkov podľa kategórie regiónu

Prioritná os	Kategórie regiónov	Podpora Únie	% podiel
Prioritná os 1 Vzdelávanie	Menej rozvinutý región	355 833 766	17,67%
	Rozvinutý región	12 000 000	0,60%
Prioritná os 2 Zamestnanosť	Menej rozvinutý región	908 907 434	45,13%
	Rozvinutý región	16 500 000	0,82%
Prioritná os 3 Sociálne začleňovanie	Menej rozvinutý región	330 919 041	16,43%
	Rozvinutý región	28 780 250	1,43%
Prioritná os 4 Integrácia MRK	Menej rozvinutý región	50 000 000	2,48%
Prioritná os 5 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	Menej rozvinutý región	234 169 136	11,63%
Prioritná os 6 Technická pomoc	Menej rozvinutý región	76 600 000	3,81%
SPOLU		2 013 709 627	100%

Zdroj: Návrh OP LZ pre obdobie 2014-2020 z 12.05.2014

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že prerozdelenie finančných prostriedkov je adekvátne a je opodstatnené, väčšia časť finančných prostriedkov ide do regiónov, kde je vyššia miera evidovanej nezamestnanosti, nízka životná úroveň. Výška evidovanej miery nezamestnanosti pre Slovensko dosiahla k 31.12.2013 úroveň 13,50 %, z toho Bratislavský kraj 6,17%, Trnavský kraj 9,16%, Trenčiansky kraj 10,74%, Nitriansky kraj 12,52%, Žilinský kraj 12,51%, Banskobystrický kraj 18,26%, Prešovský kraj 19,35% a Košický kraj 17,23%.

Na základe uvedených skutočností hodnotiteľ konštatuje, že finančné prostriedky sú presne rozdelené pre každú PO, na základe kategórií intervencií a logicky nadväzujú na globálny cieľ OP LZ a špecifické ciele.

Záver

Rozdelenie finančných prostriedkov je v súlade s globálnym cieľom a so špecifickými cieľmi prioritných osí. Jednotlivé finančné alokácie zodpovedajú rozsahu cieľov programu, rozsahu PO, zvolenej forme podpory a štruktúre zdrojov financovania. Finančný plán obsahuje pre jednotlivé PO výšku celkových finančných prostriedkov a ich rozdelenie na úrovni kategórií intervencií. Použitie finančných nástrojov/formy podpory je zdôvodnené v plnej miere a zodpovedá tematickým cieľom, na ktoré sa OP LZ vzťahuje.

Uplatňovanie 3 % transferu finančných prostriedkov v rámci prioritných osí 1, 2 a 3 z menej rozvinutých regiónov do viac rozvinutého regiónu BSK je z pohľadu hodnotiteľa dostatočne odôvodnené. Realizácia intervencií v Bratislavskom kraji prispeje k plneniu cieľov programu a posilní jeho efekty aj v menej rozvinutých regiónoch.

6 Komplementárnosť s vonkajším prostredím

6.1 Synergia a komplementárnosť s inými nástrojmi, resp. programami a politikami EÚ

Synergiu a komplementárnosť s nástrojmi a politikami EÚ popisuje Návrh OP LZ schválený vládou SR dňa 14. mája 2014 v kapitole 1. „Strategická časť OP“, v časti 1.1 Stratégia prínosu operačného programu pre stratégiu EÚ na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a na dosiahnutie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Dôraz je kladený hlavne na napĺňanie cieľov a priorít stratégie Európa 2020 a NPR pre rok 2013. V hodnotenom dokumente je dostatočne podrobne popísaná synergia a komplementárnosť s týmito základnými rozvojovými dokumentmi na obdobie 2014 – 2020.

Na začiatku každej časti, ktoré podrobne popisujú prioritné osi 1 až 5, je uvedené, ako prispievajú k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020 a sú tu uvedené aj konkrétne očakávané hodnoty jednotlivých cieľov.

Súlad s ostatnými rozvojovými dokumentmi je vidieť predovšetkým v tabuľke č. 1 na stranách 14 až 20, kde je popísané zdôvodnenie výberu jednotlivých investičných priorít vzhľadom na existujúce rozvojové dokumenty EÚ a SR a existujúce problémy v rámci SR a jej regiónov.

Strategický dokument Európa 2020

Lisabonská stratégia sa pre dekádu 2011 až 2020 transformovala do novej stratégie Európa 2020, ktorá má počas nasledujúcich rokov zabezpečiť hospodársky rast. Cieľom je, aby sa v EÚ vybudovalo inteligentné, udržateľné a inkluzívne hospodárstvo. Tieto tri vzájomne sa dopĺňajúce priority by mali pomôcť EÚ a jej členským štátom dosiahnuť vyššiu mieru zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti.

Prioritou stratégie Európa 2020 je dosiahnutie rastu, ktorý je: inteligentný – prostredníctvom efektívnejšieho investovania do vzdelávania, výskumu a inovácií; udržateľný – vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameraniu sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny – s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

Stratégia stanovuje nasledujúcich päť ambiciózných cieľov v oblasti zamestnanosti, výskumu, vzdelávania, sociálneho začlenenia a klímy a energetiky:

1. **Zamestnanosť**
 - Zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 až 64 rokov na 75 %.
2. **Výskum a vývoj**
 - Zvýšiť úroveň investícií do výskumu a vývoja na 3 % HDP.
3. **Zmena klímy a energetická udržateľnosť**
 - **Znížiť emisie skleníkových plynov o 20 % (alebo za predpokladu širšej globálnej dohody až o 30 %) oproti úrovniam z roku 1990,**
 - **Získavať 20 % energie z obnoviteľných zdrojov,**
 - **Dosiahnuť 20-percentný nárast efektívnosti vo využívaní energie.**
4. **Vzdelávanie**
 - **Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 10 %,**

- **Minimálne 40 % podiel obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie.**
- 5. **Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu**
 - **Aspoň o 20 miliónov znížiť počet osôb, ktorým hrozí chudoba a sociálne vylúčenie.**

Ciele navzájom súvisia a vzájomne sa dopĺňajú:

- Zlepšenie v oblasti vzdelávania napomáha zamestnanosti a znižovaniu chudoby,
- Väčší podiel výskumu a vývoja a inovácií v hospodárstve v kombinácii s efektívnejším využívaním zdrojov prispieva k väčšej konkurencieschopnosti a tvorbe pracovných miest,
- Investície do ekologickejších technológií pomáhajú v boji proti zmenám klímy a vytvárajú nové obchodné a pracovné príležitosti.

V nižšie uvedenej tabuľke je posúdený príspevok prioritných osí a špecifických cieľov návrhu OP ĽZ k cieľom stratégie Európa 2020:

Prioritná os	Špecifický cieľ	Ciele stratégie Európa 2020				
		Zamestnanosť	Výskum a vývoj	Zmena klímy a energetická udržateľnosť	Vzdelávanie	Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu
1. Vzdelávanie	1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy	prispieva	častočne	neprispieva	prispieva	častočne
	1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce	prispieva	prispieva	neprispieva	prispieva	neprispieva
	1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie	prispieva	častočne	neprispieva	prispieva	častočne
	1.3.2 Zlepšiť profesijné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch škôl vrátane prípravy na povolanie pedagóga	prispieva	častočne	neprispieva	prispieva	neprispieva
2 Zamestnanosť	2.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a riešiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby.	prispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
	2.1.2 Zvýšiť zamestnanosť podporou tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporou udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.	prispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
	2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí, najmä NEET, na trhu práce.	prispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
	2.3.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien	prispieva	neprispieva	neprispieva	neprispieva	častočne
	2.3.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie.	prispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	častočne
	2.4.1 Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti.	prispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	častočne

Prioritná os	Špecifický cieľ	Ciele stratégie Európa 2020				
		Zamestnanosť	Výskum a vývoj	Zmena klímy a energetická udržateľnosť	Vzdelávanie	Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu
3 Sociálne začlenenie	3.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti	prispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
	3.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie	prispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
	3.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	čiastočne	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
	3.2.2 Zlepšenie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom štandardizácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie	čiastočne	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
4 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie	čiastočne	neprispieva	neprispieva	prispieva	prispieva
	4.1.2 Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien	prispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
	4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetly a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania	neprispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
5 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania	čiastočne	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
	5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve	čiastočne	neprispieva	neprispieva	prispieva	prispieva
	5.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre	prispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
	5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK	prispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva

Zdroj: Návrh OP LZ z 12.5.2014, stratégia Európa 2020, vlastné hodnotenie.

Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že návrh OP LZ prispieva v rámci stratégie Európa 2020 k cieľom Zamestnanosť, Vzdelávanie a Boj proti chudobe. Tieto ciele sú priamo podporované ESF. Ciele Výskum a vývoj a Zmena klímy a energetická udržateľnosť nie sú priamo podporované ESF a k ich naplneniu budú oveľa významnejšie prispievať iné operačné programy.

Strategický dokument Národný program reforiem (NPR)

Národný program reforiem SR prezentuje zámery vlády SR v štrukturálnych politikách. Stanovuje priority vlády SR na nasledujúce obdobie v oblasti hospodárskej a rozpočtovej politiky a definuje opatrenia zamerané na zlepšovanie kvality života, najmä prostredníctvom posilňovania ekonomického rastu a zamestnanosti v súlade s Paktom stability a rastu a stratégiou Európa 2020. Tento materiál uvádza päť hlavných priorít identifikovaných v rámci tzv. Ročného prieskumu rastu 2012. Vzhľadom na to, že mnohé problémy v európskej ekonomike stále pretrvávajú, priority ročného prieskumu rastu na rok 2013 sú rovnaké ako v predchádzajúcom roku. Sú to:

1. Pokračovanie vo fiškálnej konsolidácii orientovanej na ekonomický rast,
2. Podpora rastu a konkurencieschopnosti - zahrňuje tieto oblasti: Kvalitný ľudský kapitál (Regionálne školstvo, Vysoké školstvo a veda, Ďalšie vzdelávanie), Inovácie, Podnikateľské prostredie (Administratívne zaťaženie a regulácia, Transparentnosť podnikateľského prostredia, Dopravná infraštruktúra) a Zelený rast a energetika,
3. Riešenie nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy - zahrňuje tieto oblasti: Zamestnanosť a Sociálna inklúzia,
4. Modernizácia verejnej správy - zahrňuje tieto oblasti: Inštitucionálna reforma štátnej správy, Elektronická verejná správa, Transparentné prostredie a vymožitelnosť práva a Efektívnejšie zdravotníctvo,
5. Obnovenie normálneho úverovania ekonomiky.

Národný program reforiem pre rok 2013 je dokument spracovaný na vysokej úrovni, so všeobecnými východiskami. Spomína okrem iného aj priority relevantné pre OP LZ:

„V dlhodobom horizonte sú zdroje rastu produktivity práce odlišné. Vzhľadom na výhľad Stratégie Európa 2020 sú však rovnako dôležité. Technologický pokrok je spojený s inováciami v podnikoch a aplikáciou výsledkov vedy, výskumu a vývoja. Ľudský kapitál ovplyvňuje najmä vzdelanie. Pre rast je preto veľmi dôležité vytvárať motivačné prostredie pre súkromné investície do inovácií, zefektívnenie výskumu a vývoja a zlepšenie prenosu teoretických poznatkov do praxe. Prioritou vlády je preto predovšetkým **skvalitnenie vzdelávania, vedy, výskumu a inovácií**.

Vzdelanie a produktivita obyvateľstva nepriamo vplýva aj na zamestnanosť. Ponuku pracovnej sily je však možné zlepšiť aj zásahom služieb zamestnanosti, napríklad cez poradenstvo, vzdelávanie alebo absolventskú prax. Štát môže ďalej zasahovať do fungovania trhu práce cez zákonník práce, tvorbu miezd či cielené motivácie na podporu znevýhodnených skupín. Tieto opatrenia zaraďujeme pod jednotnú prioritu **zamestnanosti**.

Sociálna udržateľnosť súvisí najmä s príjmovými nerovnosťami, kde sa Slovensko spolu s Českom a Slovinskom radí medzi najrovnostárskejšie štáty Európskej únie. Preto je potrebné zamerať sa skôr na efektívnosť a účinnosť redistribučných politík najmä pri riešení problémov marginalizovaných sociálnych skupín. Najúčinnnejším prostriedkom na zabezpečenie rastu príjmov obyvateľstva je zvyšovanie zamestnanosti, preto je oblasť sociálnej inklúzie a znižovania chudoby začlenená do priority **zamestnanosť a sociálna inklúzia**.“

V nižšie uvedenej tabuľke je posúdený príspevok prioritných osí a špecifických cieľov návrhu OP ĽZ k hlavným prioritám NPR 2013:

Prioritná os	Špecifický cieľ	Hlavné priority Národného programu reforiem 2013				
		Pokračovanie vo fiškálnej konsolidácii orientovanej na ekonomický rast	Podpora rastu a konkurencieschopnosti	Riešenie nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy	Modernizácia verejnej správy	Obnovenie normálneho úverovania ekonomiky
1. Vzdelávanie	1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	1.3.2 Zlepšiť profesijné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch škôl vrátane prípravy na povolanie pedagóga	neprispieva	prispieva	častočne	neprispieva	neprispieva
2 Zamestnanosť	2.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a riešiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby.	neprispieva	prispieva	prispieva	častočne	neprispieva
	2.1.2 Zvýšiť zamestnanosť podporou tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporou udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.	neprispieva	prispieva	prispieva	častočne	neprispieva
	2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí, najmä NEET, na trhu práce.	neprispieva	prispieva	prispieva	častočne	neprispieva
	2.3.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien	neprispieva	prispieva	prispieva	častočne	neprispieva
	2.3.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie.	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	2.4.1 Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti.	neprispieva	častočne	prispieva	prispieva	neprispieva

Prioritná os	Špecifický cieľ	Hlavné priority Národného programu reforiem 2013				
		Pokračovanie vo fiškálnej konsolidácii orientovanej na ekonomický rast	Podpora rastu a konkurencieschopnosti	Riešenie nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy	Modernizácia verejnej správy	Obnovenie normálneho úverovania ekonomiky
3 Sociálne začlenenie	3.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti	neprispieva	častočne	prispieva	častočne	neprispieva
	3.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie	neprispieva	častočne	častočne	častočne	neprispieva
	3.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	neprispieva	častočne	častočne	častočne	neprispieva
	3.2.2 Zlepšenie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom štandardizácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie	neprispieva	častočne	častočne	častočne	neprispieva
4 Integrácia marginalizovaných rómskych komunit	4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	4.1.2 Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien	neprispieva	častočne	prispieva	neprispieva	neprispieva
	4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetly a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania	neprispieva	častočne	prispieva	neprispieva	neprispieva
5 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit	5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania	neprispieva	neprispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve	neprispieva	častočne	prispieva	neprispieva	neprispieva
	5.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre	neprispieva	prispieva	prispieva	častočne	neprispieva
	5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK	neprispieva	častočne	prispieva	neprispieva	neprispieva

Zdroj: Návrh OP LZ z 12.5.2014, NPR 2013, vlastné hodnotenie.

Z vyššie uvedených údajov je možné skonštatovať, že návrh OP LZ prispieva k napĺňaniu hlavných priorít Národného programu reforiem 2013 v rámci všetkých Prioritných osí a Špecifických cieľov. Návrh OP LZ prispieva predovšetkým k napĺňaniu hlavných priorít Podpora rastu a konkurencieschopnosti a Riešenie nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy. Častočne prispieva k prioritě Modernizácia verejnej správy. Vôbec neprispieva k hlavným prioritám Pokračovanie vo fiškálnej konsolidácii orientovanej na ekonomický rast a Obnovenie normálneho úverovania ekonomiky. Tieto dve priority však nespádajú do podporovaných oblastí ESF.

6.2 Koordinácia a synergia medzi OP LZ a ostatnými operačnými programami

Vzájomnú doplnkovosť s operačnými programami rieši v Návrhu OP LZ z 12. mája 2014 kapitola 8 „Koordinácia medzi fondmi, EPFRV, Európskym námorným a rybárskym fondom a inými nástrojmi financovania na úrovni Únie a členských štátov a s EIB“.

V jednotlivých častiach je stručne popísaný systém koordinácie a synergie, pričom je vidieť, že OP LZ má najväčšiu doplnkovosť s IROP a OP Val.

Oblasti synergie a koordinácie medzi OP LZ a IROP (verzia zo dňa 14. 5. 2014)

Operačné programy kooperujú a dopĺňajú sa predovšetkým v týchto oblastiach:

- Oblasť deinštitucionalizácie poskytovania sociálnych služieb a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- Oblasť podpory vzdelávania na úrovni predškolského, základného a stredného odborného vzdelávania a prípravy,
- Oblasť podpory zabezpečenia dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti.

Oblasti deinštitucionalizácie sa v Návrhu **OP LZ** venuje Prioritná os 3 Sociálne začlenenie, špeciálne prostredníctvom Špecifického cieľa 3.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť. **V jeho popisnej časti nie je venovaná žiadna pozornosť určení kooperácie a doplnkovosti s IROP.** Je len skonštatované, že „Synergia s IROP bude zabezpečená medzirezortnou koordináčnou jednotkou“. V kapitole 8 je k tejto oblasti spolupráce uvedené len konštatovanie: „Systém koordinácie a synergie OP LZ a IROP v oblasti DI sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti bude zabezpečovať pracovná skupina pre DI, ktorá sa bude zameriavať na koordináciu obsahového zosúladzovania oblasti DI sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti za jednotlivé OP s prihliadnutím na finančné možnosti jednotlivých OP; koordináciou prípravnej fázy výziev/vyzvaní; na hodnotení a výbere žiadostí o poskytnutie NFP; monitoringu a hodnotení projektov/programov/príkladov dobrej praxe“.

V Návrhu **IROP** je táto oblasť obsiahnutá v rámci Prioritnej osi 2 Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám, špeciálne prostredníctvom Špecifického cieľa 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú (poskytovanú na komunitnej úrovni).

V časti popisujúcej tento Špecifický cieľ je koordinácia a kooperácia s OP LZ popísaná nasledovne: „IROP bude investične podporovať vytváranie vhodných priestorových podmienok (vhodného fyzického prostredia) pre poskytovanie sociálnych služieb a zabezpečovanie výkonu SPOaSK v zariadení, ktoré sú v súlade so zásadami starostlivosti na komunitnej báze, t. j. v prirodzenom sociálnom prostredí alebo v prirodzených spoločenstvách organizačne a kultúrne čo najviac podobných bežnej rodine. Investovanie do budov a materiálno-technického vybavenia bude synergicky previazané s podporou „mäkkých“ aktivít financovaných z OP LZ. Úlohou OP LZ je vytvárať také podmienky, ktoré zabezpečia pri poskytovaní sociálnych služieb a výkonu SPOaSK zotrvanie osôb v ich domácom rodinnom prostredí alebo v komunite“.

V kapitole 8 je k tejto oblasti spolupráce uvedené: „IROP podporí v rámci procesu deinštitucionalizácie zmeny fyzického prostredia (kapitálové investície do budov a materiálno-technického vybavenia). OP LZ komplementárne podporí systémové opatrenia, ako najmä rozvoj nových a existujúcich sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti na komunitnej úrovni; vzdelávanie odborného personálu; príprava klientov na podmienky nezávislého života v komunite; príprava komunity na prijatie a integráciu týchto osôb. Koordinácia: Pracovná skupina pre koordináciu OP LZ a IROP v oblasti DI“.

Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že IROP bude podporovať stavebnú infraštruktúru, t.j. zabezpečenie priestorov a OP LŽ realizačné aktivity v týchto priestoroch. Je vhodné, aby konkrétne aktivity realizované cez IROP a OP LŽ boli uvedené aj v OP LŽ.

Oblasťou podpory vzdelávania sa v rámci Návrhu **OP LŽ** zaoberá Prioritná os 1 Vzdelávanie, špeciálne prostredníctvom Špecifického cieľa 1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy a Špecifického cieľa 1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie. Vzdelávacím potrebám marginalizovaných skupín sa venuje Prioritná os 4 vo svojom Špecifickom ciele 4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie a Prioritná os 5 vo svojom Špecifickom ciele 5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve.

V častiach popisujúcich Špecifické ciele 1.1.1, 1.3.1, 4.1.1 a 5.1.2 nie je venovaná žiadna pozornosť určeniu kooperácie a synergie s IROP.

V kapitole 8 je k tejto oblasti spolupráce uvedené konštatovanie, že v rámci podpory ZŠ budú aktivity IROP zamerané na zabezpečenie materiálno-technického vybavenia miestností a v rámci SŠ aj na stavebno-technické úpravy. OP LŽ bude svoje aktivity v rámci podpory ZŠ a SŠ zameriavať na zvýšenie kvality a obsahu vzdelávacích aktivít.

V oblasti predprimárneho vzdelávania budú aktivity realizované v obciach s prítomnosťou MRK. Prostredníctvom IROP budú zamerané na výstavbu nových zariadení a rekonštrukciu existujúcich zariadení. Aktivity OP LŽ budú zamerané na podporu vzdelávacích aktivít. Aktivity budú koordinované prostredníctvom Rady partnerstva pre Regionálnu integrovanú územnú stratégiu (ďalej len „RIÚS“).

V Návrhu **IROP** je táto oblasť obsiahnutá v rámci Prioritnej osi 2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám, špeciálne prostredníctvom Špecifického cieľa 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl, Špecifického cieľa 2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl a Špecifického cieľa 2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných škôl na odbornom výcviku.

V častiach popisujúcich tieto Špecifické ciele nie je venovaná koordinácii a kooperácii s OP LŽ žiadna pozornosť. Je v nich však uvedené, že aktivity IROP sú smerované do oblasti zlepšenia materiálno-technického vybavenia a zlepšenia infraštruktúry.

V kapitole 8 je k tejto oblasti spolupráce uvedené: „V rámci vzdelávacej infraštruktúry IROP podporí kapitálové výdavky: investície do infraštruktúry a materiálno-technického vybavenia MŠ; investície do infraštruktúry ŽŠ zabezpečením technických miestností, laboratórií na prírodovedné a jazykové účely; investície do infraštruktúry SOŠ/COVP a do materiálno-technického vybavenia. Komplementárne k IROP sa OP LŽ zameria na: vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov MŠ; zvýšenie kvality a obsahu vzdelávania s dôrazom na matematické, prírodovedné, finančné a jazykové zručnosti, podnikateľských a ekonomického myslenia žiakov, ako aj na vypracovanie štandardov kvality primárneho vzdelávania; na podporu zavedenia prvkov duálneho systému vzdelávania. Zabezpečenie komplementárnosti podpory vzdelávania s investičnou podporou z IROP je členstvo zástupcu OP LŽ (SO/RO - MŠVVŠ SR) v Rade Partnerstva pre RIÚS. Regionálne potreby definované v RIÚS vo vyššie uvedených oblastiach vzdelávania budú konzultované s OP LŽ, čím bude zabezpečený informačný tok/prepojenie medzi tvorcami politiky vzdelávania a regionálnymi potrebami. V spolupráci so SO/RO OP LŽ pripraví RO pre IROP výberové kritéria pre výber projektových zámerov. Koordinácia: Pracovná skupina pre koordináciu OP LŽ a IROP v oblasti vzdelávania“.

Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že IROP bude podporovať stavebnú infraštruktúru, t. j. zabezpečenie priestorov a OP LŽ realizačné a vzdelávacie aktivity v týchto priestoroch.

Oblasťou podpory zabezpečenia dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti sa v rámci Návrhu **OP LŽ** zaoberá Prioritná os 3 Sociálne začlenenie, špeciálne prostredníctvom Špecifického cieľa 3.2.2 Zlepšenie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom štandardizácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie a Prioritnej osi 4 Integrácia marginalizovaných rómskych komunit, špeciálne

prostredníctvom Špecifického cieľa 4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetu a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania.

V častiach popisujúcich Špecifické ciele 3.2.2 a 4.1.3 nie je venovaná žiadna pozornosť určení kooperácie a synergie s IROP.

V kapitole 8 je k tejto oblasti spolupráce uvedené nasledovné konštatovanie: „Synergia a komplementárnosť medzi OP ĽZ a IROP v oblasti zdravotníctva bude napĺňaná v rámci primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti. V rámci IROP bude podporované budovanie infraštruktúry centier integrovanej zdravotnej starostlivosti ako centier primárneho kontaktu. V OP ĽZ bude prostredníctvom tvorby klinických postupov a postupov prevencie posilnená kompetencia a výkony v oblasti primárnej zdravotnej starostlivosti“.

V Návrhu **IROP** je táto oblasť obsiahnutá v rámci Prioritnej osi 2 Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám, špeciálne prostredníctvom Špecifického cieľa 2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom zlepšenia dostupnosti ku kvalitným službám v integrovanej primárnej zdravotnej starostlivosti a Špecifického cieľa 2.1.3 Modernizovať infraštruktúru ústavných zariadení poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť, za účelom zvýšenia produktivity a zlepšenia dostupnosti ku kvalitným zdravotníckym službám.

V časti popisujúcej Špecifický cieľ 2.1.2 je koordinácia a kooperácia s OP ĽZ uvedená len okrajovo: „Reformou integráciou primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti sa zvýši počet lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto, zlepši sa manažment pacienta (zlepšením servisu poskytovaných služieb pre klientov na jednotnom kontaktnom mieste), posilní sa význam poskytovateľov primárnej zdravotnej starostlivosti ako hlavných manažérov pacienta („gate keeper“) (synergia s aktivitami tvorby a zavedenia nových a inovovaných klinických postupov a postupov pre výkon prevencie financovaných z OP Ľudské zdroje)“.

V časti popisujúcej Špecifický cieľ 2.1.3 nie je venovaná žiadna pozornosť určení kooperácie a synergie s OP ĽZ.

V kapitole 8 je k tejto oblasti spolupráce uvedené: „Dostupnosť ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti IROP podporí modernizáciou zdravotníckej infraštruktúry - budovanie CIZS a modernizácia infraštruktúry nemocníc poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť. OP ĽZ sa komplementárne zameria na podporu tvorby a inovácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie, ktoré budú etablované do celonárodného systému poskytovania zdravotnej starostlivosti a nadväzné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov. Koordinácia: Monitorovacia komisia v rámci Strategického rámca starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030, ako aj na úrovni RO pre OP ĽZ a RO pre IROP“.

Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že IROP bude podporovať modernizáciu zdravotnej infraštruktúry, t.j. zabezpečenie priestorov a OP ĽZ tvorbu klinických postupov a postupov prevencie.

Oblasti synergie medzi OP ĽZ a Operačný program Výskum a inovácie (verzia zo dňa 14. 4. 2014)

Operačné programy kooperujú a dopĺňajú sa predovšetkým v oblasti podpory vysokoškolského a doktorandského vzdelávania. Styčné body sú tiež v rámci podpory UoZ na podnikanie.

Oblasťou podpory vysokoškolského a doktorandského vzdelávania sa v rámci Návrhu **OP ĽZ** zaoberá Prioritná os 1 Vzdelávanie, špeciálne prostredníctvom Špecifických cieľov 1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce, 1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie a 1.3.2 Zlepšiť profesijné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch škôl vrátane prípravy na povolanie pedagóga.

Pre určenie kooperácie a synergie s OP Val nie je v častiach popisujúcich tieto Špecifické ciele žiadny komentár.

V kapitole 8 je v rámci synergie medzi OP ĽZ a OP Val uvedené: „Podpora nových študijných programov bude najmä vo vzťahu k plánovaným projektom strategického dlhodobého výskumu OP Val, na ktorých budú participovať subjekty z hospodárskej praxe. V oblasti podpory doktorandov z OP ĽZ pôjde o podporu mobility a vzájomnej výmeny doktorandov medzi jednotlivými ústavmi SAV, univerzitami a výskumnými inštitúciami v SR ako aj v zahraničí.

OP ĽZ bude tiež podporovať mobility medzi organizáciami výskumu a vývoja a subjektmi z hospodárskej sféry za účelom skvalitnenia obsahu a procesu vzdelávania. Aktivity OP Val budú zamerané na zvyšovanie podnikateľských schopností MSP, vrátane motivácie k podnikaniu a na podporu medzisektorových partnerstiev a mobilít expertov (napr. inovačné platformy, matchmaking roadshows a pod.)“

V tejto verzii Návrhu **OP Val** je oblasti kooperácie a synergie s OP ĽZ venovaná pozornosť v kapitole 8 Koordinácia medzi fondmi, EPFRV a inými európskymi a národnými nástrojmi financovania, ako aj s EIB. V časti nazvanej Operačný program Ľudské zdroje je uvedené: „boli identifikované synergie a komplementarity v plánovanej podpore magisterských študijných programov v oblastiach identifikovaných RIS3 SK, profesijne orientovaných bakalárskych programoch a podpore doktorandov. Podpora nových študijných programov bude najmä vo vzťahu k plánovaným projektom strategického dlhodobého výskumu OP Val na ktorých budú priamo participovať subjekty z hospodárskej praxe. V oblasti podpory doktorandov z operačného programu Ľudské zdroje pôjde najmä o podporu mobility a vzájomnej výmeny doktorandov medzi jednotlivými ústavmi SAV, univerzitami a výskumnými inštitúciami v rámci SR ako aj v zahraničí. Nevyhnutnou súčasťou aktivít v rámci operačného programu Ľudské zdroje bude podpora mobilít medzi organizáciami výskumu a vývoja a subjektmi z hospodárskej sféry“.

Zo zamerania oboch OP v oblasti podpory výskumu, vývoja a inovácii je vidieť, že OP ĽZ bude svoje aktivity zameriavať hlavne na rozvoj nových študijných programov zameraných na podporu strategických zámerov dlhodobého výskumu a OP Val na podporu inovatívnych postupov v podnikateľskej praxi. K prekryvaniu aktivít dochádza v oblasti mobility, kde môže nastať situácia, že oba operačné programy budú podporovať tie isté aktivity.

V Oblasti podpory UoZ na podnikanie sú synergická a kooperujúce aktivity rozdelené nasledovne: **OP ĽZ** podporuje aktivity zamerané na prípravu UoZ na podnikanie a **OP Val** podporuje aktivity so začatím podnikania. Za účelom lepšej koordinácie bude vytvorené partnerstvo medzi MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MH SR a ÚPSVAR.

Spoločné styčné body sú hlavne v rámci aktivít Prioritnej osi 3 Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP a jej Špecifických cieľov 3.1.1 Nárast vzniku nových konkurencieschopných podnikov a 3.3.1 Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP vo fáze rozvoja. Komplementárnosť a synergia týchto Špecifických cieľov s OP ĽZ je uvedená v tabuľkovej forme, pričom je skonštatované, že aktivity **OP Val** budú smerované najmä na:

- Zvyšovanie podnikateľských schopností (predaj, marketing, motivácia, odhad vývoja trhu, zavádzanie zmien a inovácií a pod.) malých a stredných podnikateľov
- Na zvyšovanie motivácie k podnikaniu a zabezpečenie úspešného rozbehu podnikania záujemcov o podnikanie pochádzajúcich zo znevýhodnených / marginalizovaných sociálnych skupín.

Aktivity budú realizované formou odovzdávania praktických skúseností prostredníctvom dlhodobého poradenstva zameraného na rozvoj podnikateľských zručností a sprostredkovania úspešných podnikateľských príkladov

V prípadoch obstarania hmotného majetku bude deliaca línia daná podporením 1 projektu len z jedného operačného programu.

Aktivity **OP ĽZ** budú smerované najmä na:

- Odborné (profesné) vzdelávanie zamerané na zvyšovanie odbornej kvalifikácie zamestnancov a podnikateľov

- Na rozvoj pracovných návykov a aktívne hľadanie pracovného miesta v prípade týchto sociálnych skupín, v prípade podpory vytvárania podnikateľských subjektov (živností) bude zabezpečované poradenstvo zamerané na základné administratívne kompetencie
- Podporu tvorby pracovných miest a zvyšovanie schopností zamestnania a samozamestnania, v prípade podpory vytvárania podnikateľských subjektov bude zabezpečované poradenstvo zamerané na základné administratívne kompetencie.
- V rámci MRK budú aktivity viazané na rozhodnutia miestnych akčných skupín a budú súvisieť s realizáciou miestnych stratégií a budú zamerané hlavne na:
 - obstaranie hmotného majetku SZČO, mikro a malých podnikov,
 - vytvárania malých diverzifikovaných podnikov vhodných na zamestnávanie znevýhodnených skupín,
 - podpora komunitných foriem podnikania,
 - sieťovanie a technická podpora podnikateľských subjektov
 - prenos informácií a vedomostí

Je možné skonštatovať, že synergické a kooperujúce aktivity sú rozdelené nasledovne: OP ĽZ podporuje aktivity zamerané na prípravu UoZ na podnikanie a OP Val podporuje aktivity so začatím a rozvojom podnikania. Za účelom lepšej koordinácie bude vytvorené partnerstvo medzi MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MH SR a ÚPSVAR.

Zo zamerania oboch OP v oblasti podpory UoZ na podnikanie je vidieť, že aktivity podporované jednotlivými OP sú dostatočne odlišené a navzájom kooperujú, čím zvyšujú synergický efekt.

Oblasti synergie a koordinácie OP ĽZ s ostatnými operačnými programami resp. s inými formami podporujúcimi rozvoj a sociálne zabezpečenie nie sú prepojené do takej miery ako vyššie menované OP Val a IROP. V kapitole 8 návrhu OP ĽZ sú tieto styčné body dostatočne popísané a ukazujú, v ktorých bodoch je kooperácia a synergia.

Rovnosť príležitostí a predchádzanie diskriminácii

Opatreniami na podporu rovnosti príležitostí, predchádzanie diskriminácii a udržateľného rozvoja a ich zohľadnenie s celoeurópskymi a národnými politikami a stratégiami sa v návrhu OP ĽZ podrobne zaoberá kapitola 11. Horizontálne princípy.

V tejto časti je dostatočne popísaný predpokladaný prínos OP ĽZ k týmto princípom, je tu preukázaná prepojenosť Prioritných osí, Investičných priorít a Špecifických opatrení s relevantnými rozvojovými stratégiami.

Jednotlivé Prioritné osi návrhu OP ĽZ v rámci svojich Investičných priorít a Špecifických cieľov určujú svoje zameranie aj na rovnosť príležitostí a eliminovanie diskriminácie a to nasledovne:

Prioritná os 1 uvádza v rámci predpokladaných výsledkov aj tieto očakávania:

- Hodnotenie systému vzdelávania a úrovne zvyšovania gramotnosti žiakov napr. aj vo väzbe na ŠVVP (Špecifický cieľ 1.1.1),
- Zlepšenie prístupu osôb so špecifickými potrebami k VŠ vzdelávaniu (Špecifický cieľ 1.2.1),
- Zvýšenie účasti dospelých na ČŽV s osobitným dôrazom na ľudí, ktorí si potrebujú zvýšiť a obnoviť kvalifikáciu, ľudí s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou pre ich udržateľnosť na trhu práce v súlade s požiadavkami trhu práce (Špecifický cieľ 1.3.1).

V rámci hlavných cieľových skupín sú uvedené aj skupiny:

- Žiaci základných a stredných škôl vrátane žiakov so ŠVVP (Investičná priorita 1.1),
- Študenti vysokých škôl (študenti prvého, druhého a tretieho stupňa vrátane študentov so špecifickými potrebami (Investičná priorita 1.2),
- Mladí ľudia vo veku do 25 rokov (Investičná priorita 1.3),
- Starší ľudia v produktívnom veku (Investičná priorita 1.3).

V rámci príkladov aktivít je uvedené:

- Hodnotenie systému vzdelávania a úrovne zvyšovania gramotnosti žiakov napr. aj vo väzbe na ŠVVP (Špecifický cieľ 1.1.1),
- Podpora projektov vysokých škôl na identifikáciu a odstraňovanie bariér v prístupe k štúdiu osôb so špecifickými potrebami napr. dostupnosť a prístup k informáciám a materiálom v prístupnom formáte podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ľudského kapitálu vo vede a výskume, s cieľom vytvárania predpokladov na úspešnú implementáciu RIS3 (Špecifický cieľ 1.2.1),
- Podpora inkluzívnych vzdelávacích aktivít pre osoby s osobitými vzdelávacími potrebami a iné znevýhodnené skupiny (Špecifický cieľ 1.3.1),
- Podpora mladých ľudí so špecifickými problémami pri ich zamestnaní, generovanie príkladov spolupráce zamestnávateľov a poskytovateľov vzdelávania (Špecifický cieľ 1.3.1).

Z vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že Prioritná os 1 v rámci svojho zamerania v dostatočnej miere zohľadňuje rovnosť príležitostí a elimináciu diskriminácie.

V rámci Prioritnej osi 2 je problematika eliminácie diskriminácie a zabezpečenia rodovej rovnosti obsiahnutá špeciálne v rámci Špecifických cieľov:

- 2.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a riešiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby,
- 2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí, najmä NEET, na trhu práce,
- 2.3.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien,
- 2.3.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie.

Z vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že Prioritná os 2 rieši elimináciu diskriminácie a zabezpečenie rodovej rovnosti a prakticky všetky očakávané výsledky, cieľové skupiny a príklady aktivít vyššie uvedených Špecifických cieľov sú smerované do tejto oblasti intervencie.

Prioritné osi 3, 4 a 5 sú celým svojim zameraním určené na odstraňovanie diskriminácie, sociálneho vylúčenia a na posilnenie rodovej rovnosti, pričom Prioritné osi 4 a 5 sú zamerané na špecifické potreby rómskych obyvateľov a ich sociálne začlenenie. Prakticky všetky ich Investičné priority a Špecifické ciele majú vyššie uvedené zameranie a teda očakávané výsledky, cieľové skupiny a príklady aktivít sú smerované do tejto oblasti intervencie.

Vzhľadom k stanoveným ukazovateľom je možné skonštatovať, že jednotlivé aktivity sú vyhodnotiteľné.

Podpora udržateľného rozvoja

Horizontálny princíp udržateľného rozvoja je zastúpený v samotnom zameraní OP LŽ a to formou vzdelávacích aktivít a aktivít zameraných na rozvoj zamestnateľnosti. Toto zameranie má samo o sebe princíp udržateľnosti.

Princíp udržateľného rozvoja je zastúpený aj v rámci Prioritnej osi 5 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít a jej Špecifického cieľa 5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania.

Jedným z očakávaných výsledkov je aj zlepšenie kvality bývania v prostredí MRK prostredníctvom:

- Zavedenia inžinierskych sietí,
- Prístupu k pitnej a úžitkovej vode,
- Výstavby prístupových ciest,
- Odvozu komunálneho odpadu.

Vzhľadom k celkovému zameraniu OP ĽZ je možné považovať opatrenia na podporu udržateľného rozvoja za dostatočné a prostredníctvom stanovených ukazovateľov bude možné tieto opatrenia vyhodnotiť.

Zhrnutie

Návrh OP ĽZ zohľadňuje v dostatočnej miere synergiu a komplementárnosť s programami a politikami EÚ.

Je vhodné, aby konkrétne aktivity v oblasti deinštitucionalizácie poskytovania sociálnych služieb boli konkrétnejšie uvedené v znení OP ĽZ, aby bolo jednoznačne zrejmé, aké aktivity budú podporované z OP ĽZ a ktoré cez IROP.

V rámci synergie a kooperácie s OP Val treba presnejšie vyšpecifikovať, ktoré druhy mobility budú podporované prostredníctvom OP ĽZ a ktoré cez OP Val.

Princípy rovnosť príležitostí, eliminácia diskriminácie a udržateľný rozvoj sú v OP ĽZ dostatočne zastúpené a na základe stanovených ukazovateľov vyhodnotiteľné.

7 Závery

Návrh OP LZ schválený vládou SR dňa 12. mája 2014 vykazuje výrazné známky zlepšenia oproti tretiemu návrhu. Napriek tomu existuje ešte určitý priestor na zlepšenie, aby bolo možné povedať, že OP LZ je plne integrovaný program s kvalitným nastavením implementácie.

V strategickej časti došlo k zlepšeniu konzistentnosti programových cieľov, vnútornej koherentnosti a aj posilneniu logiky intervenčného rámca. Jednotnosť vnútornej logiky a štruktúry opisu jednotlivých PO a ŠC je uspokojivá. Najvýraznejšími pozitívnymi zmenami prešla PO 1. Pozitívnym najmä redukcia na úrovni výsledkov a diferenciacia aktivít. K čiastočnému, ale nedostatočnému zlepšeniu došlo aj v PO 2 a PO 3. Napokon PO 4 a PO 5 by mali explicitne a konkrétne uvádzať prepojenie na PO iných OP, ktoré sú rovnako vyhradené pre MRK (bližšie v kapitole 6). Cieľom nemá byť vytváranie paralelných štruktúr, ale integrovaný systém intervencií.

Najväčší priestor na zlepšenie vidí hodnotiteľ v zabezpečení integrity systému intervencií naprieč ŠC, aby nedošlo k podpore dobre zamýšľaných, ale nesúrodých izolovaných projektov s nízkou efektívnosťou a v explicitnom pomenovaní prvkov komplementárnosti s inými OP až na úroveň jednotlivých intervencií.

Vo všetkých prioritných osiach bol zredukovaný počet merateľných ukazovateľov s dôrazom na použitie špecifických ukazovateľov, ktoré v aktuálnej verzii programu tvoria viac ako 70 % z celkového počtu ukazovateľov. Navrhnuté výsledkové ukazovatele dobre korešpondujú s najdôležitejšími očakávanými výsledkami pre jednotlivé špecifické ciele. V texte ex ante správy sú navrhnuté ďalšie čiastkové zlepšenia pre nastavenie ukazovateľov.

Pri nastavovaní cieľových hodnôt ukazovateľov boli použité dva rôzne prístupy: MŠVVŠ SR (pre PO1) a MPSVR SR (pre PO2 a PO3) použili ako základ priemerné jednotkové ceny z programového obdobia 2007 – 2013, zatiaľ čo MV SR (pre PO4 a PO5) vychádzalo najmä z údajov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013. Vychádzajúc z predpokladu, že použité jednotkové ceny v PO1, PO2 a PO3 sú správne (ex ante hodnotiteľ nemá možnosť overiť správnosť ich výpočtu), sú navrhované kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov a výsledkov reálne a splniteľné. Spôsob ich výpočtu je zrozumiteľný a transparentný. V PO3 je pri ukazovateľoch výsledku potrebné prehodnotiť predpokladanú mieru úspešnosti aktivizácie znevýhodnených osôb. Pri PO4 ex ante hodnotiteľom nebol poskytnutý výpočet celkovej potrebnej sumy pre 150 obcí s MRK ani aktuálne použitý výpočet indexu podrozvinutosti a segregácie, takže ex ante hodnotitelia nemôžu posúdiť správnosť výpočtu cieľových hodnôt ukazovateľov, ale iba metodológiu ich výpočtu, ktorá je z ich pohľadu logická a exaktná. Zdôvodnenie nastavenia hodnôt ukazovateľov pre PO 5 neobsahuje kompletné informácie o jednotkových nákladoch, s ktorými sa počítalo, a ich zdôvodnenie, a to najmä pri investíciách do zásobovania pitnou vodou a do materských škôl.

Míľniky pre výkonnostný rámec sú nastavené pomerne konzervatívne. Plnenie finančných a výstupových ukazovateľov k 31.12.2018 v rozmedzí 15 – 25 % cieľovej hodnoty pre rok 2023 sa v zmysle pravidla n+3 aj na základe čerpania v programovom období 2007 – 2013 javí ako reálne a splniteľné.

Navrhujeme doplniť aktivity o zvýšenie vedomostí v oblasti verejného obstarávania, nakoľko táto oblasť spôsobovala v minulom programovom období značné komplikácie a zdržania (napr. aplikovať modelové vzory dokumentácie k VO v užívateľsky jednoduchom on-line prostredí).

Riadenie implementačného procesu je potrebné podrobne rozpracovať na základe príslušných dohôd o rozdelení právomocí, úloh a povinností medzi jednotlivé riadiace inštitúcie a útvary. Implementácia OP LZ nebude ľahká, nakoľko zahŕňa pomerne širokú oblasť podpory a RO bude spolupracovať s viacerými SORO. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť nastaveniu systému riadenia OP. RO má výhodu skúseností s implementáciou OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a tiež má možnosť využiť skúsenosti pracovníkov RO pre OP Vzdelávanie a môže z nich vychádzať.

Rozdelenie finančných prostriedkov je v súlade s globálnym cieľom a so špecifickými cieľmi prioritných osí. Jednotlivé finančné alokácie zodpovedajú rozsahu cieľov programu, rozsahu PO, zvolenej forme podpory a štruktúre zdrojov financovania. Finančný plán obsahuje pre jednotlivé PO výšku celkových finančných prostriedkov a ich rozdelenie na úrovni kategórií intervencií. Použitie finančných nástrojov/formy podpory je zdôvodnené v plnej miere a zodpovedá tematickým cieľom, na ktoré sa OP LZ vzťahuje.

Synergia a komplementárnosť s programami a politikami EÚ sú zohľadnené v dostatočnej miere. Doplnkovosť a spoluprácu s ostatnými OP je však potrebné podrobnejšie popísať. Je vhodné, aby konkrétne aktivity v oblasti deinštitucionalizácie poskytovania sociálnych služieb boli konkrétnejšie uvedené v znení OP LZ, aby bolo jednoznačne zrejmé, aké aktivity budú podporované z OP LZ a ktoré cez IROP. V rámci synergie a kooperácie s OP Val treba presnejšie vyšpecifikovať, ktoré druhy mobility budú podporované prostredníctvom OP LZ a ktoré cez OP Val.